

Sak 3/2006

REGULERING AV FISKET ETTER LODDE VED GRØNLAND, ISLAND OG JAN MAYEN SESONGEN 2006/2007

1. AVTALESITUASJONEN

1.1. TREPARTSAVTALEN

Grønland, Island og Norge inngikk en ny Trepartsavtale om lodde den 8. juli 2003. Avtalen hadde gyldighet til og med 31. mai 2004 og inneholdt en bestemmelse om forlengelse med 1 år av gangen, med mindre en av partene sier opp avtalen senest 6 måneder før utløpet av avtalens opprinnelige periode, eller en tilleggsperiode. Ingen av partene har sagt opp avtalen, og i henhold til avtalens artikkel 13 er den forlenget med ett år, frem til 31. mai 2007.

Fordelingen av totalkvoten mellom partene i avtalen er 11% til Grønland, 81% til Island og 8% til Norge.

Etter sesongstart 20. juni har Grønland og Norge i henhold til avtalen adgang til å fiske sine respektive andeler av den forventede TAC. Ved vurderingen legger partene til grunn de retningslinjer som er vedtatt av ICES, om at den foreløpige TAC for sommer og høstperioden som regel skal utgjøre 2/3 av den endelige TAC for hele sesongen. Norge har etter avtalen (jf. Trepartsavtalen art. 4 punkt 1) anledning til å fiske inntil 12% av foreløpig TAC om sommeren/høsten. Dette tilsvarer 8% av den forventede TAC.

I Islands økonomiske sone (IØS) har norske fartøy adgang til å fiske inntil 35% av den kvote som Norge skal ha i henhold til avtalen, samt eventuelle overføringer fra en av partene. I IØS er det kun tillatt for norske fartøy å fiske lodde nord for 64°30'N og i tillegg må fisket, som tidligere år, avsluttes senest 15. februar, jf. bilateral avtale mellom Island og Norge av 9. juli 2003 punkt 1.

Norske fartøy har anledning til å fiske hele sin loddekvote i Grønlands fiskerisone nord for 64°30'N.

I sommer- og høstperioden, dvs. fra 20. juni til 1. desember, kan inntil 30 norske fartøy fiske i IØS samtidig. I vintersesongen, dvs. fra 1. desember og frem til og med 15. februar, kan maksimalt 20 norske fartøy fiske samtidig i IØS.

1.2. SMUTTHULLAVTALEN

Som et resultat av avtalen mellom Russland, Island og Norge (Smutthullavtalen), får Norge årlig overført et kvantum lodde fra Island. Størrelsen på overføringen henger sammen med den norske overføringen av torsk til Island. Overføringen av torsk er en fast prosent av TAC på torsk, slik at loddelementet er uavhengig av TAC på lodde. Hele den islandske overføringen av lodde til Norge kan fiskes i IØS, og medfører også en økning (i forhold til den tidligere trepartavtale) fra 30 til 35 norske fartøy (20 til 25 i vintersesongen) som kan fiske i IØS samtidig. I henhold til brevveksling mellom Fiskeri- og kystdepartementet og

Fiskeriministeriet på Island, vil overføringen for sesongen 2005/2006 være på 16.681 tonn lodde til Norge.

1.3. NORGE/EU

Til og med 2004 har et element i den årlige kvoteavtalen mellom Norge og EU vært en overføring av lodde i grønlandsk sone til Norge. Kvoten fra EU måtte fiskes innenfor kalenderåret, og var i 2004 fastsatt til 15.000 tonn. EU hadde i 2004 ikke stor nok loddekvote til å oppfylle sine forpliktelser overfor Norge. Dette førte til at Norge og EU ble enig om en løsning hvor overføringen av lodde i Grønlands sone ble redusert til 7.035 tonn i 2004. Dermed har Norge 7.965 tonn lodde til gode fra 2004. Dersom EU igjen har tilgjengelig loddekvote, skal det legges til rette for at norske fartøy kan fiske denne kvoten ved første anledning.

2. LODDEFISKET VED ISLAND, GRØNLAND OG JAN MAYEN

2.1 KORT HISTORIKK

Fangstene av lodde i perioden fra 1978 til 2001 har variert i størrelsesorden fra 0 tonn i sesongen 1982/83 til 2.043.000 tonn i 1997/1998 sesongen. Av de årlige fangstene har islandske fartøy i gjennomsnitt fisket vel 80 %, og norske fartøy omlag 11 % . Det resterende kvantum har hovedsakelig vært fisket av EU, Færøyene og Grønland. Før 1985/86-sesongen fisket norske fartøy kun sommerlodde. Fisket foregikk i fiskerisonen ved Jan Mayen (FJM), inklusive området mellom midtlinjen Jan Mayen - Grønland og delelinjen mellom Grønland og Jan Mayen. I 1985/86-sesongen fisket norske fartøy for første gang både vinter- og sommerlodde i området. I perioden fra 1987 og frem til i dag har norske fartøy i hovedsak fisket i IØS og GS. I 2005 ble det ikke fisket sommerlodde, og vinteren 2006 ble det fisket et svært **begrenset** kvantum i IØS. Til orientering er det vedlagt tabell over norske fartøys loddefangster ved Island, Grønland og Jan Mayen fra 1978 til 2005.

2.2 LODDESESONGEN 2005/2006

I henhold til anbefalingen fra ACFM var det ikke funnet de mengdene av aktuelle årsklasser som tilsa at en kunne høste av bestanden sommeren 2005. ACFM anbefalte derfor at det ikke ble fisket lodde før ny informasjon om gytebestanden forelå.

Problemer med å estimere bestandens størrelse førte til at det ikke ble åpnet for et loddefiske i 2005.

Islandske forskningsfartøy, sammen med kommersielle fiskefartøy, **gjorde høsten 2005** flere forsøk på å estimere bestanden. **Først** i januar 2006 ble det funnet lodde som gav muligheter **for et** kommersielt fiske. Den 1. februar 2006 ble det derfor enighet mellom Norge, Island og Grønland om å åpne for et fiske innenfor en **foreløpig** TAC på 100.000 tonn.

Ved sesongstart var den norske kvoten på 24.681 tonn, og kvoten var sammensatt av to elementer. Det første elementet bestod av Norges andel på 8% av TAC på 100.000 tonn, hvorav **35 %** kunne fiskes i IØS. Dette gav en norsk kvote på 8.000 tonn. I tillegg fikk Norge

overført et kvantum fra Island på 16.681 tonn som et resultat av ”Smuthullavtalen”. I henhold til avtalen kunne hele denne overføringen fiskes i IØS.

På grunn av sen oppstart i fiske, og de avtalemessige begrensingene om at Norge ikke kan fiske lodde i IØS etter 15. februar, sendte Norge en anmodning [til islandske myndigheter](#) om at hele den norske kvoten kunne fiskes i IØS. Anmodningen ble avslått, og av den norske kvoten på 24.681 tonn kunne inntil [19.481 tonn](#) fiskes i IØS.

Den 3. februar ble TAC økt fra 100.000 tonn til 210.000 tonn, og det medførte at den norske kvote gikk opp til [33.481 tonn](#) hvorav inntil [22.561 tonn](#) kunne fiskes i IØS.

Den 7. februar anmodet Norge igjen om å få fiske hele kvoten i IØS, [samt en utvidelse av fangstområdet til også](#) å gjelde sør for 64°30’N tilsvarende fangstområdet for islandske fartøy. Den 10. februar 2006 gav islandske myndigheter adgang for norske fartøy til å fiske sør til 64°00’N, men opprettholdt fangstperioden frem til og med 15. februar 2006. Den 11. februar anmoder [Norge](#) om ytterligere utvidelse av fangstområde, da det ikke er fangstbare forekomster nord for 64°00’N, men dette [ble igjen](#) avslått.

Fisket ble regulert med maksimalkvoter på 1.000 tonn til hvert fartøy. [Maksimalkvoten ble økt til 1.600 tonn den 10. februar 2006.](#)

Av de 15 fartøyene som meldte utseiling fikk bare [6](#) fartøy fangst. Totalt tok [de 6](#) fartøyene 2.057 tonn lodde.

3. VITENSKAPELIGE ANBEFALINGER FOR LODDEFISKET 2006/2007

Anbefalingene fra ICES er ennå ikke tilgjengelige, og kvoten for sesongen 2006/2007 er således ikke fastsatt. En foreløpig TAC-anbefaling for sesongen 2006/2007 vil ventelig foreligge 6. juni 2006.

Reguleringen av denne bestanden tar vanligvis sikte på at minimum 400.000 tonn lodde skal være igjen for å gyte etter at fisket er slutt.

4. KVOTESITUASJONEN 2006/2007

Det er som nevnt inngår ikke lodde i kvoteavtalen mellom Norge og EU for 2006. Norge vil imidlertid - dersom bestandssituasjonen og om EUs kvote gir rom for det, få en kompensasjon på 7.965 tonn som vil kunne fiskes i grønlandske farvann i 2006. Videre har Norge, som følge av ”Smuthullavtalen”, en kvote på [16.185 tonn](#) som også kan fiskes i IØS. I tillegg kommer Norges andel på 8% av TAC.

I tråd med Trepartsavtalen kan Norge kreve kompensasjon for utestående kvote ved forhandlingene om forvaltning av loddebestanden i 2005/2006 sesongen. Sesongen for Islands fiske var ferdig 30. april. I henhold til hjemmesiden til Fiskistofa har Island en restkvote på 424 tonn lodde, og Norge har derfor ikke krav på kompensasjon fra Island i 2006/2007 sesongen.

5. DELTAKELSE

Fisket har tradisjonelt vært forbeholdt fartøy med ringnottillatelse. Som følge av at en del ringnotfartøy vil prioritere andre fiskerier, og at konserveringsbestemmelsene kan være til hinder for at enkelte fartøy deltar, er det ikke grunn til å regne med at hele ringnotflåten vil delta. Dersom en ser bort fra de siste to årene hvor det ikke har vært et ordinært fiske, har deltakelsen de ti foregående sesongene variert mellom 53 og 80 fartøy.

Fiskeridirektøren foreslår at alle fartøy med ringnottillatelse gis anledning til å delta i et eventuelt loddefisket ved Island, Grønland og Jan Mayen i 2006/2007.

6. ÅPNINGSDATO

I følge Trepartsavtalen kan fisket begynne 20. juni, jf. Avtalens art. 2.

I årene før 1997 har fisket blitt åpnet tidligst 1. juli og senest 10. august. En senere åpning av fisket enn det Trepartsavtalen gir adgang til, har blant annet vært begrunnet med hensynet til loddas sterke individuelle vekst i juli måned og ønsket om å tilrettelegge for at en størst mulig andel av den norske loddekvoten skulle kunne fiskes i Jan Mayen sonen.

Tilrettelegging av fiske i fiskerisonen ved Jan Mayen var basert på at lodda i flere år var observert på vandring nordover fra IØS til FJM i perioden 15. - 25. juli. I de siste sesongene synes det imidlertid som om lodda har opptrådt noe annerledes. Siden sommeren 1996 har det ikke vært fisket lodde i FJM.

I perioden 1999 - 2002 har fisket vært åpnet 20. juni. I 2003 ble fisket etter lodde for norske fartøy i farvannene ved Jan Mayen, Grønland og Island åpnet 8. juli på grunn av at det ikke forelå noen Trepartsavtale før denne datoen. I 2004 hadde en problemer med å estimere bestandsstørrelsen, og fisket etter lodde ble åpnet 9. juli.

Fiskeridirektøren viser til at noen hensyn peker i retning av en tidlig åpningsdato, mens andre hensyn peker i retning av en senere åpningsdato.

Hovedregelen de siste årene har vært at fiske åpnes den 20. juni, jfr Trepartsavtalen, og Fiskeridirektøren vil ikke foreslå noen endring på dette i 2006.

Fiskeridirektøren foreslår at fisket åpner 20. juni.

Fiskeridirektøren foreslår at fartøy som ønsker å delta i fisket må melde seg til Norges Sildesalgslag i Bergen senest 4 dager før dato for åpning av fisket.

7. FARTØYKVOTER OG ØVRIGE REGULERINGSTILTAK

Som nevnt er det usikkert om det blir et sommerlodde fiske i 2006, og eventuelt hvor stor kvoten vil bli.

Normalt har kvoten blitt fordelt etter ”universalnøkkelen”. Det har vært satt en faktor for det samlede fisket i alle områder, samt en egen faktor for fisket i islandsk økonomisk sone.

Dersom kvoten blir liten kan det være mer hensiktsmessig å fordele dette med maksimalkvoter, tilsvarende som i februar 2006.

På grunn av den store usikkerheten med hensyn til en eventuell kvote på lodde i 2006, vil Fiskeridirektøren foreslå at spørsmålet om kvoteregulering avgjøres når en eventuell foreløpig TAC foreligger.

Fiskeridirektøren foreslår at kvotene pr. fartøy blir fordelt i samråd med næringen etter universalnøkkelen eller som flate maksimalkvoter når en foreløpig TAC er klar.

Fiskeridirektøren kan stoppe fisket når totalkvoten er beregnet oppfisket, selv om enkelte fartøy ikke har fisket sin kvote.

Fiskeridirektøren foreslår at det kan nyttes faktisk lastekapasitet i fisket, og at de individuelle kvotene kan oppheves etter en nærmere fastsatt dato dersom det viser seg nødvendig for å sikre at totalkvoten blir oppfisket.

7.1. ADGANG TIL ISLANDS OG GRØNLANDS SONER

Fiskeridirektøren ser behov for å etablere en ordning som medvirker til at det ikke deltar flere fartøy samtidig i IØS enn det som hjemles i ”Smutthullavtalen” og Trepartsavtalen. For øvrig er adgangen til IØS selvsagt et forhold som håndheves av islandske myndigheter.

Norges Sildesalgslag har administrert en innseilingsordning i dette fisket de siste årene, og har også i andre sammenhenger administrert utseilings-/innseilingsordninger for norske fartøy. Norges Sildesalgslag har døgnbemanning og god kontakt med flåten, og ordningen har etter Fiskeridirektørens oppfatning fungert godt.

Fiskeridirektøren foreslår at Norges Sildesalgslag i reguleringsforskriften bemyndiges til å fastsette hvilke tidsrom det enkelte fartøy kan drive fiske etter lodde i Islands sone.

7.2. STENGNING AV FELT VED INNBLANDING AV SMÅLODDE

ICES har tidligere anbefalt at områder med mye smålodde bør stenges for kommersielt fiske for å forhindre uttak av for stor mengde smålodde, og at forvaltningsmyndighetene bør legge til rette for en rask og effektiv prosess for å stenge slike områder.

Fiskeridirektøren foreslår at han gis hjemmel til å foreta stengning av felt med for stor mengde smålodde.

7.3. DELEGASJON

Fiskeridirektøren foreslår videre at Fiskeridirektoratet gis hjemmel til å fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendig for å oppnå en hensiktsmessig avvikling av fisket.

VEDLEGG

NORSK FISKE AV SOMMER- OG VINTERLODDE VED JAN MAYEN, GRØNLAND OG ISLAND, 1978-2006. KVANTUMET ER OPPGITT I 1000 TONN.

ÅR ¹	JAN MAYEN SONEN	OMTVISTET OMRÅDE ²	HERAV I TREKANTEN	GRØNLANDS SONE	ISLANDS SONE	TOTALT SOMMERLODDE	TOTALT VINTER- LODDE (IØS)	TOTALT FOR ÅRET
1978	136	18				154		154
1979	39	84				123		123
1980	43	77	2			120		122
1981	89	1				90		90
1982								
1983								
1984	93	13				106		106
1985	10	183	25			193		193
1986	70	80	28			150	50	200
1987	8	74	12			82	60	142
1988		6	5		6	12	60	72
1989		0	0		52	53	52	105
1990	1				21	22	63	85
1991								
1992	1	62	58		2	65	47	112
1993	5			122		127		127
1994				14	84	98	16	114
1995					28	28		28
1996	45			101	60	206		206
1997				78	79	157	1	158
1998				66	22	88		88
1999				11	16	27	15	42
2000				39	41	80	11	91
2001				63	45	108		108
2002				70	50	120	5	125
2003				68	1	69		69
2004				33	1	34	15	49
2005							66	66
2006							2	2
SUM	540	598	130	665	508	2 312	463	2 775

¹ Det var ikke noe norsk loddefiske i området før 1978.

² Området mellom midtlinjen Jan-Mayen -Grønland og Grønlands 200 mils sone. Haag-dommen av 1993 avklarte dette spørsmålet.

REGULERING AV FISKET ETTER VASSILD

1. REGULERINGSBEHOV

De siste årene vært det vært en betydelig økning i fangst og fangstkapasitet i fisket etter vassild nord for 62°N. Det har ikke vært forskningsaktivitet på denne bestanden siden 1992. Det foreligger en rekke indikasjoner på at vassildbestanden er på vei til å bli overbeskattet. Det er derfor nødvendig å vurdere tiltak som sikrer en god forvaltning av bestanden.

Tabellen nedenfor viser fangstutviklingen i vassildfisket nord for 62°N for fartøy med vassildtråltillatelse og bifangst tatt av fartøy uten vassildtråltillatelse i perioden 1991-2006

Tabell 1 Fangst av vassild (tonn) nord for 62°N av fartøy med vassildtråltillatelse og bifangst tatt av fartøy uten vassildtråltillatelse i perioden 1991-2006

År	Fangst (tonn)				År	Fangst (tonn)			
	Tillatelse N 62°N	Bifangst				Tillatelse N62°N	Bifangst		
		N 62°N	S 62°N	Totalt			N 62°N	S 62°N	Totalt
1991	7.013	656	1.123	1.779	1999	7.750	67	6	73
1992	8.053	170	708	878	2000	6.026	49	32	81
1993	7.063	849	568	1.417	2001	13.686	1.186	4	1.190
1994	6.109	4	3	7	2002	7.301	104	1	105
1995	6.405	13	1	14	2003	8.321	25	6	31
1996	6.591	14	212	226	2004	11.494	63	16	79
1997	4.451	12	704	716	2005	17.005	65	3	68
1998	8.195	26	433	459	2006	17.594	866	1.620	2.486

Kilde: Fiskeridirektoratets sluttседdelregister per 31. mai 2006.

I Fiskeridirektoratets sluttседdelregister har vassild samme kode som strømsild. Strømsild brukes ikke som matfisk, men tas tilfeldig som bifangst sammen med bl.a. vassild. Imidlertid har man ikke mulighet til å skille fangsten på disse to fiskeslagene fra hverandre. I den videre drøftingen presenterer man fangsten som vassild, men dette tallet kan være noe høyt i og med det kan inneholde strømsild.

Man har i tabell 1 antatt at vassild tatt av fartøy uten vassildtråltillatelse er bifangst. I 2006 ble industritrålerne i fisket etter kolmule kvoteregulert på fartøynivå. Dette har ført til at industritrålere i 2006 er blitt mer oppmerksom til å føre bifangst av vassild på sluttседdelen. Per 30. mai 2006 var det totalt fisket 20.080 tonn vassild, herav 17.594 tonn nord for 62°N fordelt på 17 fartøy med vassildtråltillatelse. Bifangst av vassild tatt av fartøy uten vassildtråltillatelse i 2006 utgjør hele 2.500 tonn. Av dette kvantum er over 1600 tonn fisket i Nordsjøen. For fartøy som ikke har vassildtråltillatelse er det nord for 62°N tillatt å ha inntil 20 % bifangst av vassild i vekt i de enkelte fangster og ved landing. Sør for 62°N er vassild en art som omfattes av industri og nordsjøtråltillatelsen. Ved fiske etter reker sør for 62°N er det videre tillatt å fiske vassild som bifangst. I praksis er det følgelig ingen begrensninger i fisket etter vassild med småmasket trålredskap sør for 62°N. Fangstutviklingen viser at det er behov for å vurdere innføring av regler om bifangst av vassild også sør for 62°N.

Fiskeridirektoratet Region Trøndelag har analysert fangstdata fra Norges Råfisklag som viser at andelen vassild under 400 gram har økt betydelig siden 2002. I 2005 utgjorde andelen stor vassild bare 16 %, noe som innebærer at andelen stor vassild er halvert siden 2002. Siden vassild er en bestand med lang reproduksjonstid i forhold til andre arter og blir kjønnsmoden når den er 8-15 år gir disse signalene grunn til bekymring.

Havforskningsinstituttet avsluttet sin forskning på vassild i 1992 etter en vurdering som konkluderte med at bestanden var stabil og kunne bære det aktuelle fisketrykket. Imidlertid har Havforskningsinstituttet de siste par årene mottatt signaler fra næringen som tyder på en negativ endring i mengde og størrelsessammensetning av vassild. Havforskningsinstituttet ønsker derfor å gjennomføre en kartlegging og mengdemåling av vassild på de samme feltene og etter noenlunde samme prosedyre som for 14-15 år siden.

Havforskningsinstituttet viser til ICES's anbefaling der det fremkommer at vassild på grunn av fiskens alder- og vekststruktur kun tåler lav beskatningsgrad. Fiske på slike arter kan bare tillates dersom det følges opp av prøvetaking og datainnsamling, både av hovedart og bifangstartene. Havforskningsinstituttet anbefaler at det utvises stor forsiktighet inntil det foreligger nye data. På bakgrunn av fangstutviklingen de senere år advarer Havforskningsinstituttet på det sterkeste mot at fangstmengden økes ytterligere uten at det gjennomføres nye ressursundersøkelser på bestanden.

Havforskningsinstituttet foreslår i vedlagte (./.) brev datert 3. mars 2006 som et føre-var tiltak at det for 2006 settes et foreløpig kvotetak som begrenser fisket nord for 62°N til et nivå som Havforskningsinstituttet med rimelig grad av sikkerhet kan si at bestanden har opprettholdt, dvs. i størrelsesorden 10.000 tonn. Dette tilsvarer det største opptatte kvantum før 2003 i dette området (ca. 10.000 tonn i 1988). Havforskningsinstituttet anbefaler videre at det legges et årlig kvotetak på 10.000 tonn frem til det er opparbeidet en tidsserie som viser bestandsutviklingen og som kan danne grunnlaget for fastsetting av fremtidige kvoteforslag. Det bør også på sikt arbeides for å få frem en forvaltningsplan i tråd med føre-var prinsippet for denne bestanden.

Norges Fiskerilag har overfor fiskerimyndighetene uttrykt bekymring over at det ikke foreligger forskningsmateriale som kan benyttes for å beskrive bestandsutviklingen hos vassild. De er også bekymret over at flere konsesjoner som ikke har vært i aktivitet på flere år kan bli reaktivisert.

2. UTVIKLINGEN I FISKET ETTER VASSILD

Før 1978 ble vassild hovedsakelig beskattet som bifangst i industritrål og nordsjøtrålfisket i Nordsjøen og Skagerrak. På slutten av 1970-årene ble det startet et prøvefiske/-produksjon av vassild utenfor Trøndelag. Det ble funnet størst konsentrasjoner utenfor Midt-Norge, i Suladypet, Garsholbanken og langs Eggakanten ved Trænadjupet, størst i eggakanten mellom 64°N og 68°N. På bakgrunn av disse undersøkelsen ble det utviklet et konsumfiske (Kilde: Region Trøndelag).

Havforskningsinstituttet gjennomførte på 1980-tallet et omfattende forsøksfiske etter vassild langs norskekysten der områdene ble relativt grundig kartlagt med hensyn til fiskefelt for vassild.

Norske myndighetene regulerte vassildfisket med norsk kvote og maksimalkvoter fra 1982 til 1991. På slutten av 80-tallet og begynnelsen av 90-tallet klarte ikke fiskerne å fiske opp norsk kvote. Havforskningsinstituttet foreslo derfor å oppheve kvotereguleringen for 1992 med bakgrunn i at de ikke fant det sannsynlig at fisket ville få et omfang som skadet bestanden. Fisket har ikke vært kvoteregulert siden 1991.

Tabellen nedenfor viser totalkvote og norsk kvote på vassild for årene 1982-1991.

Tabell 2 *Totalkvote og norsk kvote (tonn) av vassild*

ÅR	Totalkvote	Norsk kvote
1982		10.000
1983		11.000 ¹
1984	20.000	17.000
1985	20.000	17.000
1986	20.000	17.000
1987	20.000	17.000
1988	20.000	17.000
1989	20.000	19.000
1990	20.000	19.000
1991	20.000	19.000

¹ Det ble gitt en ekstra høstkvote på 1.000 tonn.

I perioden 1984-1991 ble det avsatt bifangstkvote til tredjeland (USSR), denne ble fratrukket totalkvoten.

I henhold til Fiskeridepartementets forskrift av 19. desember 1996 om regulering av fisket etter vassild (*Argentina silus*) nord for 62° N § 3 er det forbudt å drive et direkte fiske etter vassild til annet enn konsumformål. Forskriften av 1996 ble opphevet 1. mai 2005 i forbindelse med iverksetting av Utøvelsesforskriften. Konsumforbudet ble i første omgang ikke videreført i utøvelsesforskriften, men er nå gjeninnført fra mai 2006.

Konsumfisket etter vassild har de siste årene foregått på et begrenset område innenfor et to nautiske mil bredt felt på eggakanten mellom 65°N og 67°N i perioden 1. mars til 31. mai. Fisket utøves med småmasket bunntrål i området Suladjupet og Sklinnadjupet, mellom 6-12 nautiske mil fra grunnlinja, og med semipelagisk trål i området Garsholbanken, Skjoldryggen, Trænaegga og Trænadjupet. Fiskeriet domineres av store ringnotfartøyer som fisker med pelagiske tråler (kolmuletrål).

3. REGULERING AV DELTAKELSEN I FISKET

Deltakelsen i fisket etter vassild nord for 62°N er i dag deltakerregulert med krav om vassildtråltillatelse. Konesjonsordningen for vassild ble etablert ved kgl. res. av 2. desember 1983. Konesjonsordningen ble innført som en midlertidig ordning og som en følge av økende interesse for vassildfisket. Videre ble etableringen av ordningen ansett som en praktisk løsning for å avgrense mot andre konesjonstyper. Vilåarene for tildeling var at dersom ressursituasjonen tilsa det, så kunne vassildtråltillatelse gis til fartøy under 250 br.reg.tonn og 110 fot (senere endret til 34 m.s.l.). Tillatelsene skulle gis i henhold til en fylkesvis fordeling fastsatt av Fiskeridepartementet. Ved tildelingen skulle det legges vekt på fartøyenes

alternative driftsmuligheter. Uten hensyn til dette kunne tillatelse likevel gis til fartøy som hadde drevet vassildfiske til konsum nord for 62°N i et av årene 1980 – 1983.

Konsesjonsordningen ble videreført ved innføring av ny trålforskrift, fastsatt ved kgl. res. av 12. desember 1986. På bakgrunn av lav interesse for å drive vassildfiske ble kravene om fylkesvis fordeling og krav til at fartøyene tidligere hadde deltatt i dette fisket frafalt. Størrelsesbegrensningen for tildeling av vassildtråltillatelse ble opprettholdt.

Ved kgl. res. av 19. juni 1987 ble daværende § 7-2 endret slik at det kunne dispenseres fra størrelsesgrensen i § 7-2 *”når det var nødvendig for å skaffe tilleggsaktivitet for større havfiskefartøy i næringssvake distrikter”*. Bakgrunnen for dette var at det fremdeles bare var et fåtall av dem som var tildelt vassildtråltillatelse som benyttet denne, og en ønsket derfor en større utnyttelse av ressursen.

Ved kgl. res. av 25. februar 2000 ble størrelsesgrensen i daværende § 11-2 opphevet. Fiskeridepartementet viste til at gjeldende størrelsesbegrensning kunne være en utilsiktet hindring for å gjennomføre et vassildtrålfiske. Det ble vist til at Fiskeridirektoratet anbefalte at vassildtråltillatelse burde tildeles fartøy som var egnet til vassildtrålfiske, fortrinnsvis større trålere. Opphevingen skjedde i forbindelse med nytildelingsrunden i 1999/2000.

Dagens regelverk fremgår av § 11-1 i trålforskriften. I følge denne gir vassildtråltillatelse *”tillatelse til å drive trålfiske etter vassild (argentina silus) i området nord for 62° 00' n. br. og syd for en linje trukket mellom Myken fyr og posisjon 67° 30' n. br. og 09° 10' ø. l.*

Fiskeridirektøren kan i særlige tilfelle dispensere fra områdeavgrensningen i første ledd når det ikke er fare for bifangst av andre fiskeslag og brukskollisjoner.”

Det er ikke satt noen størrelsesbegrensning i forhold til hvilke fartøy som kan tildeles vassildtråltillatelse.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i vassildtråltillatelsene i årene 1984 til 2006. Den viser også økningen på fartøyets gjennomsnittslengde, samt økningen i fartøyets gjennomsnittlige maskinstyrke i samme periode.

Tabell 3 *Utviklingen i vassildtråltillatelser for årene 1984-2006*

År	Antall	Gj.snitt. lengde	Gj. snitt hk
1984	46	29,39	619
1986	43	29,10	619
1988	41	35,23	948
1990	36	34,49	980
1992	27	33,94	1065
1994	34	31,98	968
1996	29	33,58	1.032
1998	25	34,44	1.079
2000	30	39,76	1.708
2002	25	42,17	2.104
2004	26	45,93	2.635
2006	28	48,87	3.082

Kilde: Fiskeridirektoratets fartøy- og deltagerregister per 26.04.06

I 1984 var det 46 vassildtråltillatelse, i 2006 er det 28 tillatelse. Fartøyets gjennomsnittslengde har økt fra 29,39 meter i 1984 til 48,87 meter i 2006. Gjennomsnittlige hestekrefter har økt fra 619 hk i 1984 til 3.082 hk i 2006.

I 2006 er det kun 1 fartøy under den opprinnelige grensen 110 fot, som har vassildtråltillatelse.

Tildeling av vassildtråltillatelse skjer ved salg av fartøy for fortsatt drift og ved utskiftning av fartøy. Tildeling kan videre skje ved såkalt ”splitting av konsesjoner” hvor man på nærmere vilkår tillater å splitte opp driftsgrunnlag. Splitting har klare likhetstrekk med utskiftning og behandles etter regelverket for utskiftning og i samsvar med instruksjer fastsatt av departementet.

I forbindelse med eierskifte, utskiftning og ombygging er ett av vilkårene for tildeling at fartøyet har vært nytt til trålfiske etter vassild i minst 3 måneder i løpet av de 2 siste år. Aktiviteten må ha skjedd på eiers hånd. Aktivitetskravet fremgår av § 15-1 i trålforskriften av 12. desember 1986. I henhold til bestemmelsens siste ledd kan det gis dispensasjon fra aktivitetskravet ved utskiftning av fartøy. Slik dispensasjon har vært gitt i forbindelse med utskiftning som skjer som ledd i en strukturvoteordning.

Tildeling av vassildtråltillatelse kan også skje ved nytildeling etter § 13-1 i trålforskriften. Nytildeling skjer etter utlysning og det foretas så en samlet vurdering av søknadene. Det har på 1980- og 1990-tallet vært flere runder med nytildeling av vassildtråltillatelse.

Det er i § 16-1 i trålforskriften gitt mulighet til å inndra vassildtråltillatelsen ved manglende aktivitet. Tillatelsen kan inndras dersom den ikke har vært nytt i minst 2 måneder i løpet av de to siste år.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i antall vassildtråltillatelse på fylkesnivå i årene 1984 til 2006.

Tabell 4 Antall vassildtråltillatelse 1984-2006 (fylkesvis og totalt)

	1984	1986	1988	1990	1992	1994	1996	1998	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
F		1		1		2	2	2	4	3	2	2	1	1	2
T			2	1	1	1	1	1	1				1	1	1
N	14	9	12	8	9	11	9	8	8	9	8	9	9	9	9
NT	3	4	3	3	4	5	4	5	4	3	2	2	2	2	2
ST	6	8	8	6	3	5	4	3	3	2	2	2	2	2	2
MR	22	20	14	15	9	10	9	6	9	9	11	11	10	8	10
SF	1	1	1	1					1	1					
H			1	1	1							1	1	1	2
Totalt	46	43	41	36	27	34	29	25	30	27	25	27	26	23	28

Kilde: Fiskeridirektoratets fartøy- og deltagerregister per 26.04.06

I 1984 var det totalt 46 vassildtråltillatelse i Norge. Totalt 36 tillatelse var hjemmehørende i Nordland og Møre og Romsdal, dvs. 78 %. I 2006 er det totalt 26 vassildtråltillatelse i Norge, 17 av disse (65 %) er tilhørende Nordland og Møre og Romsdal. Møre og Romsdal har hatt størst nedgang, fra 22 tillatelse i 1984 til 9 tillatelse i 2006.

Tabellen nedenfor viser fordelingen av vassildtråltillatelse på fylkene for årene 2000 til 2005. Den viser også fartøyets gjennomsnittlige størrelse på fylkesnivå.

Tabell 5 Oversikt over vassildtråltillatelser fordelt på fylker for årene 2000-2005

Fylke	2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	Ant.	Gj.snitt (meter)	Ant.	Gj.snitt (meter)	Ant.	Gj.snitt (meter)	Ant.	Gj.snitt (meter)	Ant.	Gj.snitt (meter)	Ant.	Gj.snitt (meter)
F	4	52,22	3	54,11	2	53,59	2	62,32	1	64,34	1	64,34
H							1	63,6	1	63,6	1	51,81
MR	9	33,21	9	33,87	11	38,92	11	36,17	10	39,98	8	42,37
N	8	43,34	9	41,57	8	42,87	9	45,38	9	46,43	9	47,72
NT	4	37,31	3	44,77	2	47,83	2	47,83	2	47,83	2	47,83
SF	1	47,93	1	49,68								
ST	3	37,91	2	40,12	2	40,12	2	46,12	2	46,12	2	46,12
T	1	27,29							1	60,63		
Totalt	30	39,76	27	40,95	25	42,17	27	43,79	26	45,93	23	46,63

Kilde: Fiskeridirektoratets fartøy- og deltagerregister per 12.01.06

I 2005 har Nordland fylke flest tillatelser (9 stk), gjennomsnittlig lengde på fartøyene er 47,72 meter. Møre og Romsdal har 8 tillatelser, gjennomsnittlig lengde på fartøyene er 42,37 meter.

4. LANDINDUSTRIEN

Reguleringen av vassild har vært preget av politiske målsettinger om å støtte utviklingen av landindustrien i kommuner som Træna og Vikna. Vassild har siden 1980-tallet vært et avgjørende råstoffgrunnlag for fiskeindustrilegg som ellers har hatt et marginalt råstoffgrunnlag. Disse har satset på "hvitfisk" ved at de har utviklet farseprodukt av vassild i tillegg til ordinær produksjon. Dette har vært viktig for å kunne opprettholde mottak av mer tradisjonelle hvitfiskarter (Kilde: Region Trøndelag).

Tabellen nedenfor viser fangst av vassild tatt av fartøy med vassildtråltillatelse nord for 62°N i perioden 2000 - 2006.

Tabell 6 Fangst (tonn) av vassild/strømsild fordelt på landingskommuner i perioden 2000-2006

Kommune	Fangst (tonn)							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Totalt
Træna	2.563	2.935	3.177	3.377	6.058	7.410	8.609	34.129
Vikna	1.869	3.297	1.918	3.870	4.073	4.102	2.672	21.801
Smøla	0	0	123	0	596	2.297	3.944	6.960
Aukra	1.030	2.314	843	436	313	5	0	4.941
Ålesund	229	1.887	538	307	260	973	168	4.362
Bodø	0	0	427	0	0	1.580	451	2.458
Herøy	59	244	44	11	52	0	1.463	1.873
Averøy	37	647	9	34	31	0	0	758
Midsund	0	0	1	0	102	626	0	729
Andre ¹	238	2.362	158	285	8	13	50	3.114
Totalt	6.025	13.686	7.238	8.320	11.493	17.006	17.357	81.125

Andre¹ – Kommuner som har tatt i mot mindre enn 500 tonn vassild i året.

Kilde: Fiskeridirektoratets sluttsedelregister pr. 24. mai 2006

Træna er den kommunen som har tatt mot mest vassild i løpet av perioden 2000-2006, totalt 34.129 tonn i løpet av 7 år. Vikna kommer på andre plass med totalt 21.801 tonn vassild i samme periode. Smøla har siden 2004 økt sin leveranse fra 596 tonn til 3.944 tonn hittil i 2006.

I tabellen nedenfor har man sett på tre anlegg for å se på hvor stor andel av råstofftilførselen vassild utgjør, samt hvor stor prosentandel vassild som er levert på høsten.

Tabell 7 *Oversikt over vassild levert til enkeltanlegg i perioden 2002-2006.*

		2002	2003	2004	2005	2006
Anlegg 1	Totalt	99,8 %	80,8 %	25,2 %	18,0 %	42,6 %
	Høst ¹	0 %	0 %	0,8 %	0 %	
Anlegg 2	Totalt	36,8 %	0 %	8,0 %	9,1 %	36,6 %
	Høst ¹	0 %	0 %	0 %	37,3 %	
Anlegg 3	Totalt	56,8 %	60,0 %	62,0 %	55,7 %	53,6 %
	Høst ¹	40,7 %	47,3 %	45,1 %	50,0 %	

¹Med høst menes perioden juni-desember

Kilde: Fiskeridirektoratets sluttseddelregister pr. 24. mai 2006

I følge Fiskeridirektoratets databaser er det hovedsaklig et anlegg der leveranser i perioden juni til desember har hatt et større omfang de siste årene.

5. REGULERING AV VASSILD NORD FOR 62°N

5.1. ANBEFALING FRA HAVFORSKNINGSINSTITUTTET

Havforskningsinstituttet foreslår som et føre-var tiltak at det fastsettes et kvotetak for fisket etter vassild nord for 62°N. På bakgrunn av mangelfull kunnskap om bestandssituasjonen, anbefaler Havforskningsinstituttet at totalkvoten settes til et nivå som en med rimelig grad av sikkerhet kan si at bestanden har opprettholdt over tid, dvs. i størrelsesorden 10.000 tonn.

5.2. SIGNALER FRA FISKERIDIREKTØREN FOR 2007 OG KOMMENDE ÅR

Fiskeridirektoratet deler Havforskningsinstituttets vurdering om at det bør fastsettes en "føre var" totalkvote for 2007 og årene framover til det foreligger mer kunnskap om hvilken beskatning vassildbestanden kan tåle. Konsekvensene for næringen ved å innføre en slik begrensning vurderes som moderate, da råstofftilgangen til industrien har ligget under dette nivået helt frem til 2003/2004. Det er betydelig risiko for at ekspansjonen som har funnet sted de to siste år ikke er bærekraftig. Konsekvensene av at vassildbestanden fiskes for mye ned vil få umiddelbare negative konsekvenser for landindustrien. Fiskeridirektøren ønsker på denne bakgrunn å signalisere at det vil komme forslag om en totalkvote i vassildfisket i 2007. På bakgrunn av at ekspansjonen i fisket de senere år i hovedsak skyldes nye og større aktører, vil Fiskeridirektoratet videre signalisere at totalkvoten bør fordeles med like fartøy- eller maksimalkvoter for alle fartøy med vassildtråttillatelse.

5.3. TILTAK I 2006

Pr. 24. mai var det fisket 19.783 tonn vassild i NØS. Av dette var 17.356 tonn fisket nord for 62°N av fartøy med vassildtråltillatelse. Det resterende kvantum er tatt som bifangst i andre fiskerier. Tabellen nedenfor viser fangst fisket nord for 62°N av fartøy med vassildtråltillatelse i perioden 2003-2006.

Tabell 8 Fangst (tonn) fordelt på måned i perioden 2003-2006

MÅNED	2003	2004	2005	2006
1	11	0	1	0
2	14	4	271	803
3	822	2.700	4.214	6.737
4	3.257	4.931	7.692	8.738
5	1.993	1.598	1.758	1.078
6	665	1.045	791	
7	459	650	934	
8	781	405	868	
9	176	99	174	
10	85	35	250	
11	53	20	20	
12	5	5	32	
Totalt	8.321	11.494	17.005	17.356

Kilde: Fiskeridirektoratets sluttседdelregister per 24. mai 2006.

I 2003, 2004 og 2005 ble det fisket hhv. 2.224 tonn, 2.259 tonn og 3.069 tonn fra og med juni og ut året. Hvis årets fiskeri følger fjordårets utvikling vil norske fartøy med vassildtråltillatelse inneværende år fiske ca. 20.400 tonn vassild nord for 62°N. Total fangst (inkl. bifangst) kan bli i størrelsesorden 23.000 tonn vassild.

En kan i prinsippet tenke seg at det ble fastsatt en totalkvote allerede for 2006. På bakgrunn av at fisket i mai 2006 allerede er vesentlig høyere enn den sannsynlige totalkvoten for 2007 og kommende år, er det etter Fiskeridirektoratets vurdering ikke hensiktsmessig å sette en totalkvote for inneværende år men heller drøfte en stopp i fisket i juni 2006. Dersom en velger å stoppe fisket kan en tenke seg ulike modeller.

Alternativ 1:

Det enkleste vil være å stoppe fisket en gitt dato. Etter denne dato vil det da bare være tillatt å fiske vassild som bifangst i henhold til gjeldende bifangstbestemmelser. Et kolmuletrålfiske av et visst omfang representerer trolig det største potensialet for bifangst av vassild.

Alternativ 2:

Et noe mer liberalt alternativ vil være å stoppe fisket på en gitt dato, men at fartøy som har levert under et gitt kvantum kan forsette fisket inntil nevnte kvantum (maksimalkvote) er oppfisket. Siden reguleringseffekten av strakstiltak i 2006 uansett vil være beskjedne, vil det viktigste i denne sammenheng være å hindre en ytterligere ekspansjon i fisket.

Vurdering av alternativene:

Figuren nedenfor gir en oversikt over antall fartøy som har fisket vassild nord for 62°N fordelt etter fangstens størrelse i perioden 2003-2006.

Tabell 9 Antall fartøy som har fisket vassild nord for 62°N fordelt etter fangstens størrelse i perioden 2003-2006

Totalfangst pr. fartøy (tonn)	Antall fartøy			
	2003	2004	2005	2006
< 500	11	13	12	6
500 – 749	1	0	0	1
750 – 999	3	3	1	2
1.000 – 1.499	1	1	2	5
1.500 – 1.999	0	2	2	3
> 2.000	1	1	4	1
Totalt	17	20	21	18
Gj.snittlig fangst pr. fartøy	489 tonn	575 tonn	810 tonn	964 tonn

Kilde: Fiskeridirektoratets sluttseddelregister pr. 24. mai 2006

Hittil i 2006 har 9 fartøy fisket over 1.000 tonn vassild. I 2003, 2004 og 2005 fisket hhv. 2, 4 og 8 fartøy over 1.000 tonn vassild. I 2003 var det 11 fartøy som fisket under 500 tonn vassild, mens hittil i 2006 har 6 fartøy fisket under 500 tonn. Gjennomsnittlig fangst pr. fartøy har økt fra 489 tonn i 2003 til 964 tonn hittil i 2006.

Hvis alle fartøyene som hittil i 2006 har fisket vassild vil fiske en tenkt maksimumkvote fra 500 til 2.000 tonn, vil totalt fiske bli som vist i tabellen nedenfor. Det forutsettes at fartøy som ennå ikke har vært i fiske, fortsatt vil være inaktiv i resten av 2006.

Tabell 10 Potensielt fiske og totalt fiske (tonn) ved ulike maksimumkvoter

Maksimumkvote (tonn)	Potensielt fiske (tonn)	Totalt fiske ¹ (tonn)
500	2.520	19.876
750	4.040	21.396
1.000	5.946	23.302
1.250	8.242	25.598
1.500	11.231	28.587
2.000	18.929	36.285

¹ Med totalt fiske menes totalt fisket kvantum i 2006 (17.356 tonn) pluss potensielt fiske.

Kilde: Fiskeridirektoratets sluttseddelregister pr. 24. mai 2006

I følge tabell 9 har 6 fartøy fisket mindre enn 500 tonn. Dersom disse fartøyene fisker en maksimumkvote på 500 tonn, vil det potensielle fisket resten av året bli 2.520 tonn. Ved en maksimumkvote på 750 tonn er det totalt 7 fartøy som får fortsette fisket. Det potensielle fisket resten av året vil da være 4.040 tonn. Imidlertid er hovedsesongen for vassildfisket er over. Få fartøy kan påregnes å utnytte en eventuell maksimumkvote. Tallene for totalt fiske er således et maksimumsanslag.

Av hensyn til landanleggene som tradisjonelt har hatt tilførsel av vassild sommer og høst vil Fiskeridirektøren foreslå å sette en maksimumkvote i 2006 på 1.000 tonn slik at fartøy som tradisjonelt har levert til disse anleggene har mulighet til dette inntil de har fisket den fastsatte maksimumkvoten. I 2007 og årene framover vil næringen i utgangspunktet måtte forvente individuelle kvoter på et vesentlig lavere nivå enn 1000 tonn. I praksis avsluttes vassildfisket i mai, med unntak av et begrenset vassildfiske om høsten til hovedsakelig ett landanlegg. I

2007 og årene framover vil alle landanlegg kunne ta høyde for en tidlig stopp i vassildfisket ved å fryse inn råstoff til senere anvendelse. Når det gjelder resten av 2006 mener Fiskeridirektoratet det vil få uforholdsmessig store konsekvenser for enkelte landanlegg dersom fisket stoppes på et tidspunkt hvor de fleste andre landanlegg som vanligvis tar imot vassild har avsluttet sesongen. Det er hovedsakelig ett anlegg som tradisjonelt har mottatt fersk vassild på høsten. På bakgrunn av analyser av tidligere års høstfiske vil Fiskeridirektoratet anslå at det høsten 2006 vil bli fisket maksimalt 1.000-1.500 tonn vassild av fartøy med vassildtråltillatelse dersom maksimalkvoten settes til 1.000 tonn.

Etter en samlet vurdering foreslår Fiskeridirektøren at fisket etter vassild stoppes med virkning fra 10. juni 2006 kl. 24.00. Uten hinder av denne stoppen kan fartøy som har levert mindre enn 1.000 tonn vassild før 10. juni 2006 fiske inntil 1.000 tonn i 2006. For fartøy som har fisket mer enn 1.000 tonn vassild så lang i 2006 vil fisket av vassild etter stoppen måtte reguleres med bifangstregler på linje med de regler som gjelder for fartøy uten vassildtråltillatelse.

Fiskeridirektøren foreslår at fisket etter vassild stoppes med virkning fra 10. juni 2006 kl. 24.00. Uten hinder av denne stoppen kan fartøy med vassildtråltillatelse som har levert mindre enn 1.000 tonn vassild før 10. juni 2006 fiske inntil 1.000 tonn i 2006.

Fiskeridirektøren foreslår videre at fartøy som har fisket mer enn 1.000 tonn vassild i 2006 bare kan fiske vassild som bifangst resten av året. På bakgrunn av gjeldende bestemmelse for fartøy uten vassildtråltillatelse vil en foreslå en bifangstregel på 20 % også for fartøy med vassildtråltillatelse som er ferdig med sin maksimalkvote.

Sak 5/2006

UTVIKLINGEN I ENKELTE FISKERIER I 2006

Sak 5a/2006

BUNNFISK NORD FOR 62° N

1. TORSK

1.1. KVOTESITUASJONEN I 2006.

Tabell 1: Kvotesituasjonen for 2006:

Land	Kvote
Norge:	212.700 tonn
Russland:	200.700 tonn
Tredjeland:	64.600 tonn
Sum:	478.000 tonn

I tillegg kan inntil 14.000 tonn, 7.000 tonn til Russland og 7.000 tonn til Norge disponeres til forsknings- og forvaltningsformål. Det samlede kvoten av torsk er på 492.000 tonn og består av en totalkvote av nordøstarktisk torsk på 436.000 tonn, 14.000 til forskning- og forvaltningsformål 21.000 tonn murmanskorsk og 21.000 tonn norsk kystorsk.

Den norske kvoten er fordelt med 63.959 tonn (30,07 %) til trål og 148.741 tonn (69,93 %) til konvensjonelle redskaper.

1.2. REGULERINGSOPPLEGGET OG UTVIKLINGEN I FISKET

Tabellen nedenfor viser gruppekvoter, oppfisket kvantum pr 21. mai (uke 20) og reguleringsform for de ulike gruppene:

Tabell 2:

Grupper	Gruppekvote	Oppfisket kvantum	Rest i tonn	Rest i prosent	Reguleringsform
Trål	63 959	21 484	42 475	66,4 %	Fartøykvoter
Over 28 meter	19 054	6 576	12 478	65,5 %	Fartøykvoter
Gruppe I	115 557	101 465			
Under 10 m	17 449	12 109	5 340	30,6 %	Samlekvoter
10 – 14,9 m	45 183	43 548	1 635	3,6 %	Samlekvoter
15 – 20,9 m	32 125	26 816	5 309	16,5 %	Fartøykvoter
21 – 27,9 m	20 800	18 992	1 808	8,7 %	Fartøykvoter
Gruppe II	14 130	10 144	3 986	28,2 %	Samlekvoter
Sum	212 700	139 669	73 031	34,3 %	

Oppfisket kvantum inkluderer knappe 1000 tonn med forskningsfiske.

Den siste ukestatistikken er vedlagt sakspapirene.

Gruppekvote over inkluderer distriktskvoteavsetningen på totalt 3.484 tonn hvorav 1.896 tonn i torsketrålgruppen, 624 tonn i gruppen 21 – 27,9 meter og 964 tonn i gruppen 15 – 20,9 meter.

Trålkvoten på 63.959 er fordelt med 63.209 tonn til fartøy med torsketråltillatelse og 750 tonn til dekning av bifangst av torsk for fartøy med seitråltillatelse. Av gruppekvote til fartøy med torsketråltillatelse er 1.896 tonn avsatt til distriktskvote.

Konvensjonelle fartøy på 28 meter og over er regulert med fartøykvoter innenfor en gruppekvote på 19.054 tonn torsk. Dette utgjør 12,81 % av avsetningen til den konvensjonelle flåten. 17. februar ble fartøykvotene i denne gruppen justert for å ta høyde for avkortingen i forbindelse med innføringen av strukturkvoter. Pr 21. mai er det landet 6.576 tonn, det gjenstår dermed 12.478 tonn av gruppekvote. Dette er som forventet, da denne fartøygruppen tradisjonelt fisker mesteparten av kvoten på slutten av året.

Av gruppekvote for fartøy med hjemmelslengde mellom 21 og 27,99 meter i gruppe I er 624 tonn avsatt til distriktskvote. Gruppen er regulert med fartøykvoter. 29 mars ble fartøykvotene justert for å ta høyde for struktureringen i gruppen høsten 2005. Gruppen har en overregulering på 2,5 %. Pr 21. mai er det landet 18.992 tonn, det gjenstår således 1.184 tonn av gruppekvote når en holder distriktskvoteavsetningen utenfor.

Av gruppekvote for fartøy mellom 15 og 20,99 meter i gruppe I er 964 tonn avsatt til distriktskvote. Gruppen er regulert med fartøykvoter. 29 mars ble fartøykvotene justert for å ta høyde for struktureringen i gruppen høsten 2005. Gruppen hadde ved årets begynnelse en overregulering på 4 %, i fjor var overreguleringen fra årets begynnelse 3,3 %. På grunn av en svakere utvikling i fisket enn forventet ble fartøykvotene økt med 10 % 5. mai. Tillegget er gitt som en maksimalkvote. Pr 21. mai er det landet 26.816 tonn, det gjenstår således 4.345 tonn av gruppekvote når en holder distriktskvoteavsetningen utenfor.

De to reguleringsgruppene under 15 meter i gruppe I og hele gruppe II er regulert med samlekvoter. Fartøy mellom 10 og 14,99 meter i gruppe I er overregulert med 10 %. I denne gruppen gjenstår det pr 21. mai 1.635 tonn torsk av avsetningen til denne gruppen.

Fartøy under 10 meter i gruppe I var i utgangspunktet overregulert med 40 %. Som følge av en svak utvikling i fisket ønsket en å foreta en refordeling i denne gruppen forholdsvis tidlig, imidlertid er det som påpekt i sakspapirene til Reguleringsrådsmøte høsten 2005 skjedd en viss utskiftning til fartøy med faktisk lengde over 10 meter i denne gruppen. Næringen ble på bakgrunn av denne utskiftningsaktiviteten tatt med på råd om hvordan en refordeling i denne gruppen skulle utformes. Det ble gjennomført en høringsrunde og 21. april ble det besluttet at for fartøy med hjemmelslengde under 10 meter og faktisk lengde under 11 meter ble kvotene opphevet slik at det fra da av var fritt fiske etter torsk, hyse og sei. For fartøy med hjemmelslengde under 10 meter og faktisk lengde over 11 meter ble torsk kvotene som inngår i samlekvotene økt med 130 %. Fartøy med hjemmelslengde under 10 meter har pr 21. mai fisket 12.109 tonn torsk, det gjenstår således 5.340 tonn torsk av avsetningen til denne gruppen.

Gruppe II har pr 21. mai fisket 10.144 tonn torsk, det gjenstår således 3.986 tonn torsk av avsetningen til denne gruppen. Det ble foretatt en refordeling i denne gruppen 29. mars, ved at torsk kvotene som inngår i samlekvotene ble økt med 20 %.

Oversikt over oppfisket kvantum i samlekvoteordningen finnes på side 5.

2. HYSE

2.1. KVOTESITUASJONEN I 2006

Tabell 3 viser kvotefordelingen i 2006.

Tabell 3: Hysekvoter

KVOTER		Gruppekvoter	
Norge	61.800	Trål, (38%)	25.384
Russland	52.800	Konvensjonell	41.416
Tredjeland	5.400	Totalt	66.800
TAC norsk-arktisk hyse	120.000	Herav kysthyse	5.000

2.2. REGULERINGSOPPLEGGET OG UTVIKLINGEN I FISKET

Tabell 4 viser fangstutviklingen for hyse pr. uke 19 (14. mai).

Tabell 4:

Grupper	Gruppekvote	Oppfisket kvantum	Rest i tonn	Rest i prosent	Reguleringsform
Trål	25 384	6 520	18 864	74,3 %	Fartøykvoter
Over 28 meter	7 455	3 740	3 715	49,8 %	Fartøykvoter
Gruppe I	30 648	10 243			
<i>Under 10 m</i>	4 107	719	3 388	82,5 %	Samlekvoter
<i>10 – 14,9 m</i>	12 504	3 824	8 680	69,4 %	Samlekvoter
<i>15 – 20,9 m</i>	9 041	2 956	6 085	67,3 %	Fartøykvoter
<i>21 – 27,9 m</i>	4 996	2 744	2 252	45,1 %	Fartøykvoter
Gruppe II	3 313	730	2 583	78 %	Samlekvoter
Sum	66 800	21 233	45 567	68,2 %	

Oppfisket kvantum inkluderer ca 100 tonn med forskningsfiske.

Innenfor trål har en del fartøy lagt opp til et litt annet driftsmønster i år i forhold til tidligere år, det gir seg utslag i et mindre ilandført kvantum av torsk og hyse i år i forhold til tidligere år.

Fisket etter hyse i av fartøy mellom 15 – 28 meter utviklet seg noe svakere enn forventet. Fartøykvoten var i utgangspunktet 50 tonn for disse fartøyene, fra 27 mars ble det gitt en tilleggskvote på 25 tonn, denne er gitt som en tilleggskvote.

Fiskeridirektøren har til hensikt å innføre fritt fiske for fartøy over 15 meter. Ved en eventuell stopp må en ta hensyn til at fartøyene likevel vil ha anledning til å fiske opp sin opprinnelige tildelte fartøykvote på 50 tonn.

En ber om Reguleringsrådets innstilling til dette.

3. SEI

3.1. KVOTESITUASJONEN I 2006

Totalkvoten av sei nord for 62°N ble for 2006 fastsatt til 193.500 tonn. 18.000 tonn er avsatt til tredjeland. Det gir en disponibel norsk kvote på 175.500 tonn sei. Av dette er 250 tonn avsatt til agn.

3.2. REGULERINGSOPPLEGGET OG UTVIKLINGEN I FISKET.

Tabellen nedenfor viser gruppekvoter, oppfisket kvantum og reguleringsform for de ulike gruppene:

Tabell 5:

Grupper	Gruppekvote	Oppfisket kvantum	Rest i tonn	Rest i prosent	Reguleringsform
Trål	64 843	40 149	24 694	38,1 %	Fartøyskvoter
Not	43 812	8 388	35 424	80,9 %	Maksimalkvoter
Over 28 meter	7 326	6 643	683	0,9 %	Maksimalkvoter
Gruppe I	49 946	20 454			
<i>Under 10 m</i>	6 743	1 252	5 491	81,4 %	Samlekvoter
<i>10 – 14,9 m</i>	20 378	8 018	12 360	60,7 %	Samlekvoter
<i>15 – 20,9 m</i>	12 936	4 949	7 987	61,7 %	Maksimalkvoter
<i>21 – 27,9 m</i>	9 889	6 234	3 655	37,0 %	Maksimalkvoter
Gruppe II	9 323	2 934	6 389	68,5 %	Samlekvoter
Agn	250				
Sum	175 500	78 568	96 932	55,2%	

Gruppekvoten til trål er fordelt med 51.874 tonn til fartøy med torskestråltillatelse, 11.969 tonn til fartøy med seistråltillatelse og 1.000 tonn til dekning av bifangst av sei i industristrålfisket. Torskestrålere og seistrålere er regulert med fartøyskvoter. Fartøy med industristråltillatelse eller nordsjøstråltillatelse kunne maksimalt fiske 75 tonn sei som bifangst. Dette ble økt til 150 tonn 2. mars.

Not er regulert med maksimalkvoter, hvor fartøy over 13 som har adgang til å fiske sei med not kan velge å fiske notkvoten med konvensjonelle redskaper.

Konvensjonelle fartøy på eller over 28 meter kunne i utgangspunktet fiske innenfor en maksimalkvote på 300 tonn. Kvoten er siden økt til 372 tonn 24. januar for å ta høyde for den strukturering som har skjedd. 17. mars ble kvoten økt til 390 tonn.

Fartøy mellom 15 og 28 meter var i utgangspunktet regulert med sterkt overregulerte maksimalkvoter. Maksimalkvotene ble opphevet 2. mars slik at det nå er fritt fiske for denne fartøygruppen.

4. SAMLEKVOTEORDNINGEN

Fartøy i gruppe II og fartøy med hjemmelslengde under 15 meter i gruppe I er regulert med samlekvoter. Størrelsen på samlekvoten er lik summen av torsk, hyse og sei, etter at kvotene av sei og hyse er regnet om til torskeenheter.

Sei og hyse er vektet i forhold til torsk på følgende måte: 1 kg sei er lik 0,15 torskeenheter og 1 kg hyse er lik 0,5 torskeenheter. 1 kg torsk er lik 1 torskeenheter.

Fartøy i gruppe I kan ikke fiske mer enn 70% av samlekvoten som torsk, mens fartøy i gruppe II ikke kan fiske mer enn 75% av samlekvoten som torsk.

Samlekvoten skal også dekke bifangst av torsk, hyse og sei i fiske etter andre arter.

Tabell 6: Samlekvoter og oppfisket kvantum.

	Avsetning			Samlekvote	Oppfisket kvantum			Samlet fangst	% utnyttning	Rest samlekvote
	Torsk	Hyse	Sei		Torsk	Hyse	Sei			
Under 10m	17 449	4 107	6 743	20 514	12 109	719	1 252	12 656	61,7 %	7 858
10-14,9	45 183	12 504	20 378	54 492	43 548	3 824	8 018	46 663	85,6 %	7 829
Gr. II	14 130	3 313	9 323	17 185	10 144	730	2 934	10 949	63,7 %	6 236

Samlekvote, samlet fangst og restkvote i tabellen over er regnet om til torskeenheter. Avsetning og oppfisket kvantum av de enkelte arter er regnet i tonn. % utnyttning er samlet fangst i forhold til samlekvote, dvs torskeenheter i forhold til torskeenheter.

På samme tid i fjor hadde fartøy under 10 meter utnyttet 56,9 % av samlekvotene, mens fartøy mellom 10 og 15 meter hadde utnyttet 82,7 % og fartøy i gruppe II hadde utnyttet 51,5 %. Vi har altså en gjennomgående høyere utnyttelse av samlekvotene i år enn på samme tid i fjor.

Dersom en ser på prosentvis fordeling av fangsten av de tre artene for fartøyene som er regulert med samlekvote utgjør torsk 79,0 %, hyse 6,3 % og sei 14,7 %. I fjor på samme tid var torskeandelen 82,7 %, hyseandelen var 5,9 % og seiandelen var 11,4 %.

5. BLÅKVEITE

5.1. REGULERING AV DET DIREKTE KYSTFISKET

Reguleringen av det direkte fisket i 2006 består av følgende elementer:

- bare fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap, kan delta i det direkte kystfisket etter blåkveite.
- det direkte fisket er åpent i to perioder på tre uker, henholdsvis 6. til 26. juni og 1. til 21. august.
- forbud mot et direkte fiske nord for 71°30`N

- differensierte maksimumkvoter regulert etter fartøylengde. Disse er som følger:

FARTØYLENGDE	Maksimumkvote
0 - 13,9 m	10 tonn
14 – 19,9 m	12 tonn
20 – 27,9 m	14 tonn

Ordningen med påmelding til Norges Råfisklag eller Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag som vilkår for deltakelse er videreført i 2006. Fristen for påmelding var satt til 2. mai. Totalt 826 fartøy er påmeldt til årets fiske. De påmeldte fartøyene kan velge hvilken periode de vil delta i fisket, men hvert fartøy kan bare delta i en periode.

5.2. BIFANGST

Fartøy som ikke har adgang til å delta i det direkte fisket eller når dette ikke er åpent, kan ha inntil 7% bifangst av blåkveite om bord til enhver tid, ved avslutning av fisket og av landet fangst. Videre er det satt et tak på hvor stor fangst av blåkveite trålerne kan ha på årsbasis. Begrensningen er satt til 4% av summen av fartøykvotene for torsk, hyse og sei, men ikke mer enn 40 tonn pr. fartøy. Beregningsgrunnlaget for prosentsetsatsen begrenses slik at eventuelle enhetskvoter/strukturkvoter fartøyet måtte ha, ikke skal regnes med.

Blåkveite tatt som bifangst før det direkte fisket er åpent, vil gå fradrag i det enkelte fartøys maksimumkvote i det direkte fisket.

Tabell 1 nedenfor gir en foreløpig oversikt over oppfisket kvantum fordelt på redskap så langt i 2006. Av fangsten for konvensjonelle fartøy er 703 tonn fisket av fartøy over 28 meter. Tabellen viser også fangst på samme tidspunkt i 2005.

Tabell 7:

Redskapsgrupper	Konvensjonell	Trål	Totalt
Totalfangst pr. uke 19	735	357	1 092
Herav forskning/overvåkning	40	-	40
Uke 19 2005	600	1 575	2 175

Tabellen viser at det er fisket et betydelig lavere kvantum blåkveite hittil i år sammenlignet med samme tidspunkt i 2005. En årsak kan være at en del trålere har endret sitt driftsmønster i forhold til i fjor ved at de i vinter/vår har drevet seifiske i Nordsjøen i stedet for å fiske torsk i Barentshavet.

5.3. TEKNISKE REGULERINGER I GARNFISKET – ARBEIDSGRUPPE.

Fiskeridirektoratet har i en årrekke drevet garnoppyrdding langs norskekysten, særlig i områdene langs eggakanten hvor store deler av blåkveitefisket foregår. Garnoppyrddingen har avdekket at den skjulte beskatningen av fiskeressursene som følge av tapte garn og påfølgende ”spøkelsesfiske” er betydelig. Spesielt gjelder dette i fisket etter blåkveite.

På møte i Reguleringsrådet 29. november 2005 var det enighet om at det burde nedsettes en arbeidsgruppe for å vurdere tekniske reguleringstiltak i garnfiske etter blåkveite med sikte på å redusere omfanget av ”spøkelsesfisket”. Fiskeridirektoratet nedsatte en slik arbeidsgruppe i april 2006. Foruten representanter fra Fiskeridirektoratet består arbeidsgruppen av representanter fra Norges Fiskarlag, Norges Kystfiskarlag, Havforskningsinstituttet og Norges Naturvernforbund.

Arbeidsgruppen skal belyse og vurdere ulike sider ved garnfiske etter blåkveite, herunder hvilke problemstillinger som knyttes til dette fisket i relasjon til tap av garn, seleksjon (størrelsessammensetning) og kvalitet på fangsten (i forhold til røktingsfrekvens). Gruppen skal fremme forslag om tiltak som bidrar til at fisket etter blåkveite utføres i tråd med en god og bærekraftig forvaltning.

Det første møtet i arbeidsgruppen ble avholdt 21. april. Arbeidsgruppen tar sikte på å levere sin innstilling tidsnok til at eventuelle endringer i regelverket vil være på plass til sesongen 2007.

3. KVIKKSØLV I BLÅKVEITE.

I januar 2006 ble det ilandført blåkveite i Nederland fra et russisk fartøy som hadde konsentrasjoner av kvikksølv som overskred EUs øvre grenseverdi på 0,5 mg/kg. Blåkveiten var tatt i Barentshavet. Det ble på denne bakgrunn besluttet at det skulle tas ut prøver av blåkveite fra det aktuelle området (N 73° 15' – E 15° og N 73° 15' – E 15° 00'). Prøvefisket ble organisert av Fiskeridirektoratet og pågikk i dagene 28. – 30. januar.

Til sammen 65 blåkveiter ble analysert av NIFES. Av disse veide 40 blåkveiter mer enn 3 kg. Analysene viste at 7 blåkveiter hadde kvikksølvverdier som overskred EUs øvre grenseverdi. Alle disse veide mer enn 3 kg. Ingen fisk under 3 kg hadde verdier som oversteg grensen. I følge NIFES viser resultatene at det kan være en sammenheng mellom størrelse og kvikksølvinnhold på den måten at kvikksølvinnholdet øker med vekten og alderen til individer som blir gamle. Men også andre faktorer kan virke inn, for eksempel fødetilgang, veksthastighet, posisjon og kjønn.

Norges Råfisklag mottok i løpet av vinteren/våren mange henvendelser fra næringsaktørene som ønsket en avklaring av hvilke konsekvenser denne problemstillingen kan få for omsetningen av blåkveite tatt under det kommende direktefisket. Det ble derfor opprettet en arbeidsgruppe bestående av representanter fra Råfisklaget, Havforskningsinstituttet, NIFES, Mattilsynet, FHL og Eksportutvalget for fisk for å følge opp arbeidet med sikre testing av blåkveite i de ulike fangstområdene.

Norges Råfisklag fikk på denne bakgrunn tillatelse av Fiskeridirektoratet til å gjennomføre et forsøksfiske med konvensjonelle redskap. 8 fartøy (4 garnfartøy og 4 linefartøy) har deltatt i forsøksfiske. Hvert fartøy ble tildelt en forskningskvote på inntil 10 tonn. Fisket har foregått på de 6 viktigste blåkveitefeltene i området Lofoten til Øst-Finnmark. Det er tatt prøver av 40 blåkveiter fra hvert av de deltakende fartøyene. Disse er sendt til NIFES for analyse. Rapport om analyseresultat fra NIFES finnes på NIFES sine hjemmesider, (www.nifes.no).

Sak 5b/2006

UTVIKLINGEN I DE PELAGISKE FISKERIER I 2006

NORSK VÅRGYTENDE SILD

1. FORHANDLINGSSITUASJONEN I 2005

Det ble heller ikke høsten 2005 oppnådd enighet mellom kyststatene om fordelingen av norsk vårgytende sild for 2006. Med bakgrunn i bilaterale forhandlinger med EU som ble avsluttet 9. desember 2005 tar Norge utgangspunkt i en norsk kvote på 564.200 tonn. EU kan fiske 62.000 tonn norsk vårgytende sild i 2006.

Norge har ellers en midlertidig avtale med Russland der russiske fiskefartøy kan fiske 50.000 tonn norsk vårgytende sild i norsk økonomisk sone i perioden 1. januar 2006 - 30. mai 2006.

2. NORSK TOTALKVOTE

Det er også for 2006 besluttet å avsette 750 tonn norsk vårgytende sild til agn. I tillegg er det avsatt 3.000 tonn norsk vårgytende sild til forsknings- og undervisningskvoter. Agnkvoten og forsknings- og undervisningskvoten trekkes av den norske totalkvoten før fordeling til de ulike fartøygruppene. Det står da igjen 560.450 tonn til fordeling mellom fartøygruppene. Kvoten er fordelt som vist i tabell 1.

Tabell 1 Fordeling av norsk kvote i 2006

Gruppe	Gruppekvote (tonn)	Andel (%)
Konsesjonspliktige ringnotfartøy	290.844	51,89
Trålere	57.400	10,24
Kystfartøy ¹	212.206	37,87
Agn	750	
Forskning	3.000	
Totalt	564.200	100,0

¹ Av gruppekvoten er 2.000 tonn avsatt til fartøy som fisker sild kun med landnot eller garn i medhold av §7 i deltakerforskriften.

Per 24. mai 2006 er det i følge Norges Sildeslagslag fisket totalt 203.138 tonn norsk vårgytende sild. Pr. 1. juni 2005 var det sluttседdelført totalt 199.869 tonn norsk vårgytende sild. Norsk kvote i 2006 er redusert med 14.300 tonn i forhold til 2005.

3. RINGNOT- OG TRÅLGRUPPENS FISKE

Per 24. mai 2006 har ringnotgruppen i følge Norges Sildesalgslag fisket 80.398 tonn. Kvotefaktoren ble den 18. januar 2006 fastsatt til 6,85.

Trålerne har per 24. mai 2006 fisket 41.737 tonn. Kvotefaktoren ble 27. januar 2006 fastsatt til 4,94.

4. KYSTFARTØYGRUPPEN

4.1. GENERELT

Kvoteenheten ble fra årets begynnelse fastsatt til 35,5 tonn.

Norges Fiskarlag kom i februar med en anmodning om økning av kvoteenheten i kystgruppen med bakgrunn i lavt oppfisket kvantum i januar og februar, samt at det ble fremhevet at det allerede da var nødvendig å ta høyde for at kystflåten skulle fiske opp sin gruppekvote for inneværende år. Under forutsetning av at kvotene fortsatt var garanterte (fartøykvoter) gikk Norges Fiskarlag inn for at kvoteenheten i kystgruppens fiske etter norsk vårgytende sild skulle økes fra 35,5 tonn til 40 tonn.

Imidlertid hadde et svært godt fiskeri på det tidspunktet ført til at kystgruppen ikke lå spesielt mye bak i forhold til oppfisket kvantum i 2005. Med bakgrunn i dette, samt at det er heller ikke kommet nye opplysninger vedrørende sildas overvintringsområde enn det som var kjent allerede under Reguleringsrådet høsten 2005, mente Fiskeridirektøren at det ikke var rom for å øke kvoteenheten fra 35,5 til 40 og fremdeles kalle dette for fartøykvoter. Fiskeridirektøren fant å kunne øke kvoteenheten til 37 tonn den 15. februar 2006 innenfor fartøykvotebegrepet.

Med en kvoteenhet på 37 tonn og en gruppekvote for kystflåten på 210.206 tonn, er overreguleringen beregnet til å være på 11,8 %. Overreguleringen er beregnet ut i fra 630 deltageradganger, herav 153 strukturkvoter, i fisket etter norsk vårgytende sild per 24. mai 2006. Kvotene til deltakeradgangene som inngår i strukturkvoteordningen er avkortet med 20 %.

Per 24. mai 2006 har kystfartøygruppen, inkludert fartøy som fisker med landnot, i følge Norges Sildesalgslag fisket 81.002 tonn norsk vårgytende sild, dvs. 38% av gruppekvoten.

4.2. FISKE MED LANDNOT OG GARN

I tråd med anbefalingen fra Reguleringsrådet er det avsatt 2.000 tonn til fartøy som fisker kun med landnot eller garn i medhold av § 7 i deltakerforskriften, dvs. fartøy som ikke har deltakeradgang i fisket etter norsk vårgytende sild.

Fartøy som fisker kun med landnot eller garn i medhold av § 7 i deltakerforskriften har per 24. mai 2006, i følge Norges Sildesalgslag, fisket 219 tonn norsk vårgytende sild. Totalt 4 fartøy har deltatt i dette fisket. Ingen av disse fartøyene har fisket med garn.

5. HAVDELING

Fra 2002 har overvintringen i Vestfjorden og omkringliggende fjorder i det vesentligste omfattet den største silda. Tendensen de siste årene har vært at den yngste silda ikke har gått inn i fjordene, men overvintret ute i havet. Havforskningsinstituttet har anslått reduksjonen i biomasse som overvintret i fjordene til å være på 3 - 400.000 tonn årlig, fra 2,2 millioner tonn i 2002 til 300.000 tonn i 2006.

Hittil i år er det blitt fisket totalt 22.500 tonn norsk vårgytende sild i Lofoten og Vesterålen (Hovedområde 00). Til sammenligning var det per 1. juni 2005 fisket totalt 112.200 tonn i samme område. I området utenfor Andenes (Hovedområde 05) er det hittil i år fisket 41.400 tonn norsk vårgytende sild i motsetning til 2005 der det pr. 1. juni kun var fisket 190 tonn.

Endringen i overvintringsmønsteret gir nye utfordringer for både næring og forvaltning, og høsten 2005 gav Fiskeridirektøren uttrykk for at en måtte ta en full gjennomgang av bestemmelsene om stengte områder m.v. Fiskeridirektoratet sendte derfor den 30. mars 2006 et brev til Norges Fiskarlag, Norges Kystfiskarlag og Sør-Norges Trålerlag der en ba om innspill til nye bestemmelsene om stengte områder m.v. innen 19. mai 2006.

I første omgang ba Fiskeridirektøren om innspill og forslag til hvilket havdelingsregime som bør legges til grunn i fisket etter norsk vårgytende sild, herunder om enkelte havområder bør forbeholdes en eller flere grupper. En ba også om innspill knyttet til de etablerte trålfrie sonene. Basert på de innspill og forslag som kom ville Fiskeridirektøren vurdere om det skulle settes ned en arbeidsgruppe som kan se på utfordringene knyttet til dette, eller om Fiskeridirektoratet skal utarbeide et forslag som sendes på høring til de berørte partene.

Norges Fiskarlag har ennå ikke kommet med innspill i saken. Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet var imidlertid invitert som innledere og observatører i et arbeidsgruppemøte i Norges Fiskarlag den 22. mai 2006 vedrørende saken.

Norges Kystfiskarlag ønsker å se dette i sammenheng med bestandssituasjonen for kysttorsk, og mener at det må innføres et generelt forbud mot bruk av trål og ringnot innenfor grunnlinjene. Sør-Norges Trålerlag er opptatt av å få tilgang til å nytte trål i de trålfrie sonene utenfor Troms.

Hvordan situasjonen blir til høsten vet en ennå ikke noe om. Fiskeridirektøren vil imidlertid følge denne utviklingen nøye for å sikre en hensiktsmessig avvikling av sildefiske. Det legges til grunn at fisket skal gjennomføres uten stor innblanding av andre arter, og det skal tas hensyn til kysttorsken .

NORDSJØSILD

1. FISKETS UTVIKLING

Fisket etter nordsjøsild er etter hvert kommet i gang, og det er per 24. mai 2006 innmeldt totalt 7.623 tonn.

Ringnotflåten har per 24. mai 2006 meldt inn 4.025 tonn nordsjøsild. Fisket etter matjes er påbegynt, og kjøperne regner med at silden vil ha matjeskvalitet i løpet av uke 22.

Trålerflåten har per 24. mai 2006 meldt inn 2.257 tonn.

Kystflåten har per 24. mai 2006 meldt inn 1.005 tonn.

2. INNBLANDING AV MAKRELL I FISKET ETTER NORDSJØSILD

Fiskeridirektoratet har siden begynnelsen av mai fått meldinger om til dels stor innblanding av makrell i fisket etter nordsjøsild. Etter gjeldende regelverk kan sildefangster inneholde inntil 10% makrell. Begrepet bifangst relaterer seg til makrell over minstemål på 30 cm. Dersom innblandingen av makrell under minstemålet overstiger 10% av samlet antall makrell er fangsten likevel ulovlig. Problemstillingen i denne saken er med andre ord at fangstene inneholder større mengder makrell under minstemål enn det som er tillatt etter gjeldende bestemmelser.

Fiskeridirektoratet har vurdert om det bør avsettes et kvantum makrell til en bufferkvote. På bakgrunn av gjeldende regelverk for beskyttelse av yngel og ungfisk har Fiskeridirektoratet ikke funnet det hensiktsmessig. Fiskeridirektoratet har heller ikke fått skriftlige henvendelser på denne saken.

Fiskeridirektoratet har bedt Kystvakten om å følge den videre utvikling i nordsjøsildfisket, samt vurdere å opprette aktsomhetsområder dersom dette er nødvendig for å beskytte yngel og ungfisk.

Kystvakten har inspisert en del fangster i forbindelse med meldinger om innblanding av makrell. Disse prøvene viste at det var 1-2% makrell i fangstene. Norges Sildesalgslag melder i uke 22 om lite innblanding av makrell i nordsjøsildfisket.

Fiskeridirektøren finner det imidlertid nødvendig å følge utviklingen videre.

3. REFORDELING KYST

Fiskeridirektoratet har 4. mai 2006 mottatt brev fra Norges Fiskarlag, hvor de ber om at Fiskeridirektoratet vurderer å øke kvoteenheten i kystgruppen allerede nå, på grunn av utviklingen i gruppen i fjor hvor det gjenstod ca. 4.000 tonn. I reguleringsforskriften legges det opp til at kvotene kan endres etter 15. august. Fiskeridirektoratet har vurdert om det er

kommet nye opplysninger vedrørende deltagelsen i forhold til det som var kjent under Reguleringsrådet høsten 2005. Det er ikke skjedd vesentlige endringer i deltagelsen i kystgruppen og Fiskeridirektøren vil av denne grunn ikke foreta endringer i fartøykvotene foreløpig. Imidlertid vil Fiskeridirektoratet følge fisket nøye og vurdere fortløpende hvorvidt det vil være hensiktsmessig å foreta justeringer av fartøykvotene.

4. OPPHEVELSE AV FARTØYKVOTENE FOR RINGNOT- OG SUK-GRUPPEN

Fiskeridirektoratet har 4. mai 2006 mottatt innspill fra Norges Fiskarlag om at det gjeninnføres en dato for eventuell opphevelse av fartøykvotene for ringnot- og SUK-gruppen, og foreslår at en slik dato settes til 5. desember. Dette for å gi forutsigbarhet for kvotene, samt unngå flere runder med refordelinger som på slutten av sesongen 2005.

Fiskeridirektøren er positiv til dette og dato for en eventuell refordeling/opphevelse av fartøykvotene i fisket etter nordsjøsild for ringnot- og SUK-gruppen foreslås satt til 5. desember 2006.

KOLMULE

Det ble inngått en firepartsavtale mellom Norge, EU, Færøyene og Island for forvaltning og fordeling av kolmule i nordøst-Atlanteren i desember 2005. For 2006 var partene enige om å fordele 2.000.000 tonn mellom seg. Utover dette ble det avsatt 110.000 tonn til NEAFC og Russland. Totalt er det dermed anledning til å fiske 2.110.000 tonn i 2006. Norsk kvote på 637.527 tonn i 2006 fremkommer på følgende måte:

Tabell 1 Norsk kvote

Kyststatsandel		524.900 tonn
Kvotebytter		
- Til Russland	37.815 tonn	
- Til EU	20.800 tonn	
- Til Færøyene	2.000 tonn	
+ Fra EU	152.442 tonn	
+ Fra Færøyene	20.800 tonn	112.627 tonn
Norsk kvote i 2006		637.527 tonn

Det ble inngått bilaterale adgangsavtaler med EU og Færøyene i tillegg til kyststatsavtalen. Dette medførte at Norge kunne fiske inntil 61 % av kyststatsandelen i EU-sonen og inntil 60.000 tonn av kyststatsandelen i Færøysonen i 2006. Inklusive kvotebyttene kunne dermed Norge fiske inntil 472.631 tonn i EU-sonen og 80.800 tonn i Færøysonen i 2006.

Den norske kvote er fordelt mellom to grupper, fartøy med kolmuletråltillatelse (kolmuletrålerne) og fartøy med industritrål- eller nordsjøtråltillatelse (industritrålerne). Tabell 2 viser fordelingen av den norske kvoten.

Tabell 2 Gruppekvoter

Kolmuletrålerne	497.271 tonn	78 %
Industritrålerne	140.256 tonn	22 %
Totalt	637.527 tonn	100 %

I utgangspunktet var kolmuletrålerne regulert med maksimalkvoter med en kvoteenhet på 10.900 tonn. Dette innebærer en overregulering på ca. 3 %. Det vil si at 44 fartøy med en faktor på 1 kunne fiske 10.900 tonn, mens 2 fartøy med en faktor på 1,425 kunne fiske 15.533 tonn. Denne maksimalkvoten kan fiskes i Norges økonomiske sone, Fiskevernsonen ved Svalbard, Fiskerisonen ved Jan Mayen, EU-sonen, Færøysonen og i internasjonalt farvann. I EU-sonen kunne kolmuletrålerne fiske inntil 427.631 tonn og i Færøysonen 70.800 tonn. I utgangspunktet var det en begrensning på hvor stor del av maksimalkvoten som kunne fiskes i EU-sonen, fartøy med faktor 1 kunne fiske maksimalt 9.350 tonn, mens fartøy med faktor 1,425 kunne fiske maksimalt 13.324 tonn. Denne begrensningen ble opphevet 3. april. I Færøysonen er kolmuletrålerne fremdeles begrenset til å fiske en kvoteenhet på 1.550 tonn, dvs. 1.550 tonn og 2.209 tonn.

31 fartøy med industritråltillatelse, 9 fartøy med både ringnot- og industritråltillatelse (kombifartøy) og 17 fartøy med nordsjøtråltillatelse gir en gruppe på 57 fartøy som kan fiske

industrietrålernes gruppekvote. Industrietrålerne var i utgangspunktet regulert med en faktor på 7,5, denne ble multiplisert med fartøyenes basiskvote for å finne maksimalkvotene. Dette ga en overregulering på ca. 36 %. Industrietrålernes maksimalkvoter kan fiskes i alle områder som er nevnt over, uten andre begrensninger at fisket i EU-sonen og Færøysonen vil bli stoppet når gruppen har fisket henholdsvis 45.000 tonn og 10.000 tonn. Den 27. april ble faktoren økt til 10, samtidig ble de opprinnelige kvotene basert på faktor 7,5 gitt som garanterte fartøykvoter. Kvotefaktoren på 10 innebærer en overregulering på ca. 82 %.

Tabellen under gir en oversikt over status i oppfisket kvantum pr. 10. mai 2006.

Tabell 3 Kolmulefangst pr. 10. mai 2006.

Fartøygruppe	Område	Kvote	Fangst	Restkvoter
Kolmuletrålerne	NØS		875 tonn	
	EU-sonen	427.631 tonn	421.425 tonn	
	Færøysonen	70.800 tonn	2.311 tonn	
	Internasjonalt farvann		68.838 tonn	
Total kolmuletrål		497.271 tonn	493.449 tonn	3.822 tonn
Industrietrålerne	NØS		22.937 tonn	
	EU-sonen	45.000 tonn	36.097 tonn	
	Færøysonen	10.000 tonn	918 tonn	
Total industrietrål		140.256 tonn	59.952 tonn	80.304 tonn
Andre fartøy	NØS		1.754 tonn	
Totalt Norge		637.527 tonn	555.155 tonn	82.372 tonn

Av totalfangsten på 555.155 tonn er 3.078 tonn fisket som bifangst i det direkte vassildfisket. 808 tonn er bokført mot kolmuletrålernes gruppekvote siden dette er fisket av fartøy med kolmuletråltillatelse som også har fisket vassild. Tilsvarende er 517 tonn bokført mot industrietrålernes gruppekvote. 1.754 tonn kolmule er fisket som bifangst i vassildfisket av fartøy som ikke har adgang til å fiske kolmule. Det er ikke avsatt et kvantum av den norske kvoten til bifangst i vassildfisket.

Sak 5c/2006

FISKERIENE I NORDSJØEN I 2006

Tobis

I henhold til reguleringsforskriften J-282-2005 ble Fiskeridirektoratet gitt hjemmel til å gjennomføre et forskningsbasert prøvefiske etter tobis på inntil 3 uker. I samarbeid med Havforskningsinstituttet og fiskerinæringen ble et slikt begrenset prøvefiske gjennomført i 3-ukersperioden 18. april – 8. mai 2006. Havforskningsinstituttet ble gitt ansvaret for den praktiske gjennomføringen av prøvefisket.

I alt 6 fartøy deltok i fisket. I en av de tre ukene ble fartøyets aktivitet styrt av Havforskningsinstituttet, mens det i de to resterende ukene kunne fiske hvor det ville i NØS sør for 62° N. Havforskningsinstituttet styrte til enhver tid aktiviteten til 2 av fartøyene i prosjektet.

På basis av resultatene fra prøvefisket ville en vurdere hvorvidt en ville tilrå å åpne for et mer omfattende fiske etter tobis i NØS i 2006. Havforskningsinstituttet bestemte seg for at følgende to kriterier skulle være innfridd før en kunne tilrå åpning av fisket:

1. Beregnet årsklassestyrke for 2005-årsklassen skulle være over gjennomsnittet,
2. fiskemønsteret (geografisk spredning) skulle være som før 2000.

Resultatene av prøvefisket viste at ingen av åpningskriteriene var oppfylt, og Havforskningsinstituttet konkluderte i brev til Fiskeri- og kystdepartementet av 16. mai 2006 dermed med at fisket burde forbli stengt (se vedlegg).

Fiskeridirektøren slutter seg til Havforskningsinstituttets konklusjon.

PRINSIPPER FOR REFORDELING AV KVOTER

1. INNLEDNING

Opprinnelig skjedde fisket med grunnlag i allemannsretten. Vi høstet av fellesskapets ressurs uten at det var satt noen kvantumsbegrensning. Da mer teknologi etter hvert ble tilgjengelig begynte en å nærme seg fiskebestandens bæreevne og for å hindre en overbeskatning har fisket blitt gradvis lukket og i dag er fisket for nesten alle kommersielle arter regulert med et største tillatte kvantum per deltakende fartøy. Det foreligger en særskilt høstingsadgang for 'eier med fartøy'.

I adgangsbegrensede fiskerier tildeler myndighetene fiskerne innenfor en gruppe andeler av gruppeknoten. Disse offentlig tilkjente andelene oppfattes i varierende grad som private. I næringen er det en forventning om at myndighetene skal regulere fisket slik at disse andelene gir en størst mulig økonomisk gevinst for fiskeren ved utøvelsen av fisket og for landindustrien slik at denne får en størst mulig verdiskaping av den fisken som landes. I hvor sterk grad aktørene oppfatter ressursen som privatisert avhenger av hvilken posisjon en har eller hvordan man har kommet til denne posisjonen. I mars 2003 ble havressurslovutvalget nedsatt ved kongelig resolusjon. Den 9. juni 2005 avga utvalget utkast til ny lov om forvaltning av viltlevende marine ressurser, Havressursloven (NOU 2005:10). NOU-en er en offentlig utredning og ikke Fiskeri- og kystdepartementets forslag. Det er viktig å understreke dette forbehold. I utredningen er det framsatt et forslag om å lovfeste statlig eiendomsrett til de viltlevende marine ressurser, unntatt de som vokser på privat grunn samt at inndratt fangst er Havressursfondets eiendom.

I de forskjellige fiskeriene har en ulike reguleringsbehov avhengig av hvilken fangstteknologi som benyttes, hvor tilgjengelig fisken er for fisker og hvilke sesongmessig svingninger en har. Vær og tilgjengelighet samt bestandens størrelse og årsklassesammensetning gjør at en kan få svingninger i reguleringsbehovet fra ett år til ett annet år selv innenfor samme fartøygruppe. Det har videre vært en teknologisk utvikling ikke minst i fiskeletingsutstyr som gjør fiskeren mer effektiv i sin fangstutøvelse nå i forhold til for bare få år siden. Samlet sett stiller dette større krav til reguleringenens utforming i dag i forhold til tidligere.

Jo mer sikker en kvote oppfattes jo større forventning har fiskeren til å kunne få fiske opp hele kvoten på den måten fiskeren finner hensiktsmessig. Landindustrien har en forventning til at myndighetene regulerer fisket slik at industrien får landinger av høy kvalitet på tidspunkt som landindustrien ønsker. Dette kan skape motstridende interesser mellom industri og fisker og skape ulike forventninger til myndighetenes utforming av reguleringsopplegget. Mens fisker ønsker frihet til å kunne fiske tilgjengelig kvote på tidspunkt hvor fisken er mest tilgjengelig og kostnadene ved å drive fangst er lavest, ønsker industrien å være leveringsdyktig på de tidspunkt da markedet er villig til å betale høyest pris for varene landindustrien produserer.

Svingningene fra ett år til et annet år gir som nevnt over store utfordringer til reguleringsopplegget. Ofte viser det seg at man i løpet av året må foreta justeringer. Flåtestrukturen i det aktuelle fiskeriet avgjør hvilke kvotetype en ser det hensiktsmessig å bruke. I et maksimalkvoteregulert fiskeri vil det være forholdsvis enkelt å foreta justeringer

slik som stopp i fisket eller refordelinger i form av økte maksimalkvoter. I fartøykvoteregulerte fiskerier må myndigheten være mer forsiktig i utgangspunktet for å sikre den garantien som ligger i fartøykvotebegrepet. Det vil derfor kunne oppstå behov for refordelinger. De erfaringene vi har hatt de senere årene gjør at vi ser det som hensiktsmessig å beskrive og å finne fram til omforente retningslinjer for når og hvordan refordelinger bør skje i de ulike fiskeriene.

I ulike sammenhenger og fora har problemstillinger knyttet til når og hvordan refordelinger bør skje vært drøftet og ulike løsningsforslag har vært foreslått. Dette har vært forslag som kvotebank, kvotefleksibilitet over årsskiftet, omfordelinger mellom fartøygrupper og refordelingsdatoer. En tar ikke sikte på å komme inn på alle problemene knyttet til refordelinger her, men en ønsker å rette søkelyset mot en del konkrete problemstillinger som næringen relativt nylig har stått overfor i forbindelse med den praktiske gjennomføringen av de ulike fiskeriene. Innspill som Fiskeridirektoratet har mottatt den senere tid er vedlagt saken. Dette er innspill fra Fiskebåtredernes Forbund og Norges Sildesalgslag. En har i gjennomgangen av de ulike reguleringsmodellene og virkemidlene i forbindelse med refordeling, forsøkt å kommentere problemstillinger og løsningsforslag i innspillene.

2. ULIKE REGULERINGSMODELLER I DE NORSKE FISKERIENE

2.1. Rettsgrunnlaget

Med hjemmel i saltvannsfiskelovens § 4 kan det fastsettes totalkvote og gruppekvoter i de enkelte fiskerier. Dersom det er fastsatt maksimalt fangstkvantum for en bestemt bestand, kan departementet med hjemmel i saltvannsfiskelovens § 5 gi forskrift om ”kvoter for de deltakende fartøyer”. Slike kvoter fastsettes i alminnelighet for ”bestemte tidsrom”, som regel for reguleringsåret.

Reguleringsmøtet(-rådet) har en viktig funksjon i forhold til å fordele total- eller gruppekvoten på fartøy og tilrå kvote for deltakende fartøy med hjemmel i saltvannsfiskelovens § 5. Det fremgår av forarbeidene til saltvannsfiskelovens § 10 at rådmøteordningen (tidligere ”Reguleringsutvalg”) anses som et forum velegnet for drøftelse av ”alle problemer knyttet til næringen”. Før det eventuelt fastsettes kvoter for deltakende fartøy, skal rådmøtets uttalelse innhentes. For øvrige reguleringsforslag kan Fiskeri- og kystdepartementet avgjøre om disse skal forelegges rådmøtet.

Det følger av alminnelige rettsprinsipper at dersom en skal begrense et gode, og refordeling i ren form kan være en slik begrensning, må de alminnelige hensyn til forutsigelighet mv. være ivarettatt. Når det er fastsatt kvote for deltakende fartøy for et bestemt tidsrom, etter rådmøtet med næringen, har eier med fartøy en høstingsadgang som i utgangspunktet står ved lag hele det fastsatte tidsrommet. Dersom det skal settes begrensninger eller betingelser til den kvoten som er fastsatt, bør disse være drøftet med næringen i møtet. De vil som hovedregel være nedfelt i reguleringsforskriften. Fiskeridirektoratet vil i utkast til forskrift ha foreslått en regel om refordeling.

Rettslig sett behøver en ikke sette særlig strenge krav til detaljnivå når det gjelder hjemmel for refordeling. Likevel vil en ofte finne føringer i forskriften om hva det gis fullmakt til. Avhenging av drøftelsen i reguleringsmøtet kan fullmakten ha detaljer om første/siste dato for refordeling o.a . Andre ganger vil det følge av referat fra Reguleringsrådet og forarbeidene til refordelingfullmakten at det er behov for fleksibilitet, men at fullmakten skal benyttes etter samråd med næringen. Selv om det ikke skulle være en særskilt refordelingsfullmakt i reguleringsforskriften, vil Fiskeridirektoratet i de årlige reguleringsforskrifter ha en generell fullmakt til å fastsette de bestemmelser som er nødvendige for å sikre en hensiktsmessig avvikling av fisket. Det kan altså tenkes særtilfeller, ut fra force majeure- og tilsvarende nødbetrakninger, som tilsier strakstiltak.

2.2. Bakgrunn

Hovedmålsetningen for de nasjonale reguleringene er at Norge skal ha bærekraftige marine næringer med høyest mulig samlet verdiskaping, god lønnsomhet og internasjonal konkurransekraft i hele verdikjeden. Norge har videre gjennom internasjonale avtaler forpliktet seg overfor de nasjonene vi deler bestander med. Kvoteartvalene setter et tak på det totale uttaket ved at Norge forhandler seg frem til en total nasjonal kvote, som er den totale mengden av et gitt fiskeslag som er tilgjengelig for norske fiskere. En legger til grunn at de nasjonale reguleringene utformes slik at tilgjengelige kvoter blir tatt, samtidig som en overholder de internasjonale forpliktelsene overfor andre nasjoner.

I de fleste fiskerier er alle deltagende fartøy regulerte med individuelle kvoter. De individuelle kvotene kan enten være overregulert, flatt regulert eller underregulerte. Med overregulerte kvoter mener en at summen av de individuelle kvotene er større enn gruppeknoten. Tilsvarende er summen av de individuelle fartøykvotene lavere enn gruppeknoten dersom kvotene er underregulert. Dersom summen av de individuelle kvotene tilsvarer gruppeknoten, er kvotene flatt regulerte.

2.2.1. Fartøykvoter

Fartøykvoter innebærer at fartøyene gis kvoter som er garanterte. Fartøykvotene kan være svakt overregulerte, flatt regulert eller underregulerte. Når fartøygruppen består av en relativt stabil fartøymasse som en erfaringsmessig vet utnytter de tildelte kvotene, nyttes ofte fartøykvoter med tilnærmet flat regulering. Dersom man har erfaring for at fartøykvotene overfiskes benyttes underregulerte fartøykvoter. Dette er en fremgangsmåte som nyttes i de pelagiske fiskeriene for å hindre at gruppeknoten overfiskes. Dersom en tildelte fartøykvoter hvor summen av alle de individuelle kvotene var lik gruppeknoten, dvs. flat regulering, ville det være et stort potensial for overfiske av gruppeknoten i de pelagiske fiskerier. Dette har bakgrunn i det pelagiske fiskeriets natur. Når et fartøy skal ta den siste fangsten for å fylle opp kvoten, kan det være vanskelig å estimere hvor mye fisk et kast vil gi. Dette gjør at en lett kan få overfiske på den individuelle kvoten på den siste turen. For å ta hensyn til dette underreguleres gruppeknoten, slik at et overfiske av de individuelle kvotene ikke fører til et overfiske av gruppeknoten.

I enkelte fartøykvoteregulerte fiskeri er det behov for å overregulere de individuelle kvotene for å sikre at gruppeknoten blir tatt i løpet av reguleringsåret. Med overregulerte fartøykvoter er fartøykvoten også garantert og ansvaret for et eventuelt overfiske av gruppeknoten ligger

hos Fiskeridirektoratet. Ved dette reguleringsopplegget vil en fra årets begynnelse være mer forsiktig når en fastsetter fartøykvoter enn det en kanskje ville vært dersom en hadde større fleksibilitet med hensyn til å endre reguleringsopplegget underveis.

2.2.2. Maksimalkvoter

Maksimalkvoter er ikke garanterte kvoter. Summen av de individuelle kvotene overstiger ofte gruppekvoten mye. De maksimalkvoteregulerte fiskeriene blir tett fulgt opp av Fiskeridirektoratet og fisket stoppes når gruppekvoten er beregnet oppfisket. Gruppekvoten beregnes oppfisket blant annet på bakgrunn av fangstrapporteringer, værmeldinger, fisketakten hittil i år og hvor mange fartøy en forventer fortsatt kan delta i fiskeriet. Da en ikke har fullstendig informasjon om alle faktorene som påvirker fiskeriet og fangsten, vil det være svært vanskelig, om ikke umulig å stoppe fisket nøyaktig på gruppekvoten.

Uavhengig av om fiskeriet reguleres med fartøykvoter eller maksimalkvoter vil en oppleve at det enten gjenstår noe av gruppekvoten eller at den er overfisket. Målet med reguleringene bør på bakgrunn av dette være å treffe gruppekvoten så nært som praktisk mulig når en har en effektiv og hensiktsmessig forvaltning av ressursene, samtidig som en fokuserer på at totalkvoten ikke overfiskes.

2.3. Ulike reguleringsopplegg

En har i de senere år i stadig større grad benyttet fartøykvoter. Fartøykvoteregulering vil kunne gi ro i fisket og mulighet for en hensiktsmessig driftsplanlegging for alle deltagende fartøy. På denne måten kan fiske gjennomføres på en kostnadseffektiv måte samtidig som fartøyene har tilstrekkelig ro til å sikre best mulig kvalitet på fisken og således oppnå høyest mulig pris. En unngår da også den høye fisketakten som kommer mot slutten av et fiskeri som er maksimalkvoteregulert, og dermed unngår en lang ventetid ved anleggene som igjen kan føre til at kvaliteten på fisken forringes. For fisker vil dette totalt sett innebære større lønnsomhet per kilo fisk. Også landsiden vil normalt være tjent med fartøykvoter, da sesongen forlenges slik at markedet kan bli forsynt med fisk over en lengre tidsperiode. På bakgrunn av de mange positive effektene fartøykvoter har, bør en på sikt ha som mål å regulere en størst mulig grad av fartøygruppene med fartøykvoter. En eventuell videreføring av strukturvoteordning i en eller annen form vil trolig forutsette bruk av fartøykvoter som reguleringsmekanisme.

I de fleste fiskeriene har en de senere år hatt en reduksjon i graden av overreguleringen. Maksimalkvoter med stor grad av overregulering gir et kappfiske som bidrar til høy usikkerhet for fiskerne. Fangstfordelingen internt i fartøygruppen bestemmes til en viss grad av det enkelte fartøyets effektivitet.

Hvilke reguleringsmodeller som benyttes i de ulike fiskeriene, vil blant annet avhenge av flåtestruktur, fangstteknologi, behovet for å overholde internasjonale avtaler, sesongvariasjoner og landindustriens behov. Det finnes ingen universell løsning, og ulike modeller vil være hensiktsmessig i ulike tilfeller. Grupper som består av en relativt stabil fartøymasse som en erfaringsmessig vet utnytter kvotene reguleres stort sett med fartøykvoter. I pelagiske fiskeri er disse fartøykvotene stort sett underregulert, mens de innenfor bunnfisk er flatt regulert eller svakt overregulert.

I enkelte fartøygrupper med fartøykvoter vil det være behov for en viss overregulering for å sikre at gruppekvoten blir fisket opp. Denne overreguleringen vil mest sannsynlig måtte variere fra år til år, blant annet avhengig av tilgjengelighet.

I noen kystfartøygrupper er det stor variasjon i hvor mange fartøy som deltar hvert år og stor variasjon i hvor stor andel av kvoten som det enkelte fartøy utnytter. Samtidig er enkelte sesongpregete fiskeri preget av svært korte sesonger hvor en kan oppleve store variasjoner i tilgjengelighet og værforhold. I disse tilfellene har en for å sikre at gruppekvoten blir tatt funnet det hensiktsmessig å overregulere gruppekvotene og fastsette maksimalkvoter.

Vedlegg 1 gir en oversikt over hvilke reguleringsmodeller som benyttes i de ulike fiskerier og fartøygrupper i 2006.

2.4. Virkemidler for å legge til rette for at gruppekvoten skal bli oppfisket

I løpet av året kan en få behov for å justere reguleringsopplegget som ble fastsatt ved årets begynnelse for å få avvirket fiskeriene på en hensiktsmessig måte og for å legge til rette for at gruppekvoten skal bli oppfisket. Hvilke muligheter en har for å justere reguleringsopplegget i en fartøygruppe, avhenger av hvilken reguleringsmodell en har valgt for gjeldende fartøygruppe.

Et virkemiddel når en ønsker å refordle innen en reguleringsgruppe er å endre kvoteenheten. Fremgangsmåten avhenger av om fartøygruppen er regulert med fartøykvoter eller maksimalkvoter. Dette er fordi de ulike modellene har ulik grad av garanti. Dersom fartøyene er regulert med fartøykvoter ut året, vil den opprinnelige kvoteenheten være garantert ut året. Når kvoteenheten økes kan tilleggskvoten tildeles i form av en økning i fartøykvoten eller som en maksimalkvote. Tildeles tillegget som en fartøykvote, vil den nye og høyere fartøykvoten være garantert ut året.

Dersom tilleggskvoten tildeles i form av en maksimalkvote, vil det kun være den opprinnelige fartøykvoten som er garantert. Fisket på tilleggskvoten kan først starte når fartøyet har fisket opp fartøykvoten. Ved en eventuell stopp i fisket, vil fartøyene uavhengig av stoppen kunne fortsette å fiske innenfor den opprinnelige kvoteenheten. Denne reguleringsmodellen krever at en tar høyde for det forventede kvantum som vil fiskes innenfor garantien ved en eventuell stopp i fisket. På grunn av garantien som ligger i bunn vil en også måtte være mer forsiktig når tillegget deles ut.

Fartøykvoteregulerte fiskerier kan ha en kvoteskjæringsdato. Med kvoteskjæringsdato mener en her en dato, hvor en etter denne datoen kan oppheve/justere fartøykvotene. Denne modellen lar en gi fiskerne fartøykvoter frem til en gitt dato. Frem til denne datoen kan fiskerne få ro og kan planlegge fisket slik at de kan oppnå høyest mulig verdiskapning. Etter kvoteskjæringsdatoen har myndighetene muligheten til å endre reguleringsopplegget dersom det skulle vise seg å være behov for det, også ved å oppheve fartøykvotene. Dette reguleringsopplegget øker handlingsrommet. Fiskerne får ro i fisket samtidig som en mot slutten av sesongen har muligheten til å justere opplegget. På denne måten sikrer en at fiskerne får anledning til å fiske hele gruppekvoten uten risiko for et stort overfiske av gruppekvoten.

I maksimalkvoteregulerte fiskerier er den opprinnelige kvoten ikke garantert. En økning i kvoteenheten innebærer at alle fartøyene får en høyere maksimalkvote. En stopp i fisket vil gjelde alle fartøy som fisker på vedkommende gruppekvote, uavhengig av hvor mye fartøyet har fisket før stopptidspunktet. Denne reguleringsmodellen er enklere å administrere, da alle fartøyene må stoppe fisket og det er ikke behov for å estimere et tillegg som vil bli fisket etter stopptidspunktet.

Et annet virkemiddel når en skal refordele er å oppheve kvotene, dvs. fritt fiske. Dersom kvotene i utgangspunktet var gitt som maksimalkvoter vil det være uproblematisk å eventuelt stoppe fisket. Dersom kvotene i utgangspunktet var fartøykvoter vil en stopp i det frie fisket tilsvare en stopp i alt fiske som er ut over den opprinnelige garanterte fartøykvoten.

Dersom gjenstående kvantum er så lite at det ikke vil være hensiktsmessig å fordele dette på alle fartøyene som inngår i fartøygruppen, foretar en gjerne en loddrekning slik at noen få fartøy får tilgang til å fiske restkvantumet. Ordningen administreres ved at Fiskeridirektoratet foretar en loddrekning blant alle fartøyene i fartøygruppen, og setter opp en prioriteringsliste. Fartøyene som først blir trukket ut, blir tilbudt en kvote på toppen av den opprinnelige kvoten til fartøyet. Dersom tilbudet avslås, vil neste fartøy på trekningslisten få tilbudet.

I enkelte fiskerier er det eller har vært en refordelingsdato. Med refordelingsdato mener en her den datoen en tidligst eller senest kan gå inn å endre kvoteenheten med det formål å fiske opp gruppekvoten. I bunnfisksektoren er det i dag ingen refordelingsdato, men næringen har uttrykt ønske om en siste frist for refordeling. I pelagisk sektor har en innenfor enkelte fiskerier en første dato for refordeling. Refordeling kan da som hovedregel ikke skje før denne datoen.

En modell som har som mål å redusere behovet for refordeling er kvotefleksibilitet over årsskiftet. En slik fleksibilitet mellom kvoteår vil reise en del spørsmål knyttet til kontroll av overholdelsen av de tildelte kvoter. Siden de viktigste fiskeriene foregår på bestander vi forvalter i samarbeid med andre land, vil en fleksibilitet mellom år måtte nedfelles i avtalene med andre land. Dette vil være en krevende prosess og en anser det derfor foreløpig ikke som formålstjenelig å gå inn for en fleksibilitet mellom år på bestander vi deler med andre land. En utprøving av fleksibilitet mellom år synes således i første omgang å være mest aktuelt for bestander som ikke deles med andre land. I forhold til sei nord for 62°N som Norge forvalter alene har en allerede sett eksempler på at restkvote det ene året (2005) blir tatt hensyn til ved fastsettelse av totalkvote det neste året (2006) ved at denne blir høyere enn den ellers ville ha blitt.

En ordning med kvotebank på fartøynivå krever i utgangspunktet at vedkommende fiskeri/fartøygruppe er regulert med fartøykvoter uten noen form for overregulering. Ordningen egner seg ikke i fiskeri der det er lagt inn overregulering som i tillegg kan bli økt gjennom året for å sikre at gruppekvoten skal bli tatt.

En overføring av kvote fra ett år til det neste må ha en begrensning i tid f eks at kvotene som er overført til neste år må fiskes i løpet av årets første 2 måneder, dvs. at restkvotene må fiskes før en kan starte på de nye kvotene. I forhold til torskefisket vil dette i verste fall kunne bidra til enda større fangsttopper i første halvår, og mindre spredning av fangstene utover året slik landindustrien har uttrykt sterkt behov for.

3. RUTINER FOR Å HÅNDTERE RESTKVANTUM

Til tross for at reguleringsmodellene i de norske fiskeriene er tilpasset fiskets natur, er det ikke enkelt å treffe nøyaktig på gruppeknoten og totalkvoten. I fartøykvoteregulerte fiskeri som har vært tilnærmet flatt regulert, kan det ha deltatt flere eller færre fartøy enn forutsatt. I fartøykvoteregulerte pelagiske fiskeri som er underregulert, kan en ha satt av et for stort eller lite kvantum til individuelt overfiske, mens det i fartøykvoteregulerte fiskeri hvor fartøykvoten er overregulert, kan ha deltatt flere eller færre fartøy enn hva som var estimert. Strukturering i fartøygrupper vil også redusere den enkelte fartøygruppes uttak. Videre kan en i maksimalkvoteregulerte fiskeri ha stoppet fisket for tidlig eller for sent.

Fordi en ikke har fullstendig informasjon når reguleringsopplegget fastsettes og fordi forutsetningene en la til grunn ikke var eller bare delvis har vist seg å være riktige, vil det være vanskelig å treffe gruppeknoten på tonnet. Det vil enten gjenstå noe av gruppeknoten eller en vil ha et overfiske av gruppeknoten. Dersom det gjenstår noe av gruppeknoten, har en i avsnitt 2.3. gitt en oversikt over ulike virkemidler for å legge til rette for at gruppeknoten skal bli oppfisket.

I noen tilfeller kan en enten etter at opprinnelig reguleringsopplegg er gjennomført eller etter at det er foretatt refordeling(er) oppleve at det fremdeles gjenstår et restkvantum når sesongen nærmer seg slutten. Dette kan være et restkvantum som er relativt lite sammenlignet med totalkvoten og gruppeknoten. Det har i flere sammenhenger blitt reist spørsmål om når en skal refordele og når skal en ikke refordele et restkvantum.

Det har i tidligere år vært et stort press på myndighetene for at de med sin regulering skal treffe "inner-tier". I de tilfeller hvor det har gjenstått et restkvantum, har en opplevd et stort press for refordeling. Dette har også vært refordelinger av relativt små kvanta. Det kan synes som det fra næringens side ved avvikling av fiskeriene aksepteres at gruppekvoter og dermed totalkvoter overfiskes, men at en ikke kan akseptere at det gjenstår et restkvantum. Næringen er ikke på sikt tjent med å ha et reguleringsopplegg der det er allment godtatt at dersom en ikke kan treffe nøyaktig på gruppeknoten, er det et overfiske som er alternativet. Norge har gjennom internasjonale avtaler forpliktet seg til å overholde avtalt uttak i de ulike fiskeriene. Et overfiske på totalkvoten vil bety lavere kvoter i fremtiden som følge av en høyere fiske-dødelighet enn beregnet.

Det er viktig med forutsigbarhet i reguleringene, slik at flåten vet hva de har å forholde seg til. Spørsmålet om refordeling skaper usikkerhet blant fiskerne. De vet ikke sikkert om fisket kan avsluttes for året før alle total- og gruppekvoter er oppfisket. Dette fører til at det er vanskelig for reder å vite når mannskapet kan avslutte sesongen, samtidig som det er vanskelig å planlegge vedlikehold og reparasjoner. Dette fordi det på et tidspunkt når mannskap er reist hjem og/eller fartøyet er på verksted kan bli tilgjengelig en tilleggskvote. Denne usikkerheten kan omfatte store flåtegrupper, slik at kostnaden ved å vente på eventuelle refordelinger vil kunne være betydelige.

Refordeling genererer også administrative kostnader for myndigheter, faglag og salgslag. I tilfeller hvor restkvantumet er relativt lite kan det på bakgrunn av nevnte kostnader være mulig at det ville vært samfunnsøkonomisk lønnsomt å la restkvantumet stå igjen i havet.

Det vil være ønskelig dersom en kunne komme frem til omforente retningslinjer om når og innenfor hvilke kvanta refordeling skal skje.

4. OMFORDELING MELLOM FARTØYGRUPPER

I noen tilfeller kan en fartøygruppe av ulike årsaker få problemer med å ta sin tildelte gruppekvote og det kan derfor bli behov for å la fartøy som deltar i andre fartøygrupper få mulighet til å fiske på denne gruppekvoten. En ønsker derfor å belyse og få aksept i næringen for en del generelle prinsipper.

Dersom en fartøygruppe får problemer med å fiske opp gruppekvoten, er det vår oppfatning at en først må legge til rette for at gruppen skal kunne ta sitt gruppekvantum, dvs. at det må først innføres fritt fiske for gjeldende fartøygruppe.

Ved omfordeling mellom grupper har en hatt tilfeller der en lar grupper fiske utover sine gruppekvoter uten å endre forskriften ("lar det skli"). Fiskeridirektøren mener dette er en hensiktsmessig fremgangsmåte. Det man må ta stilling til er hvilke(n) gruppe(r) som skal tilgodeses dersom en gruppe ikke er i stand til å fiske sin gruppekvote.

Hovedskillet når en skal omfordele mellom fartøygrupper går mellom hav og kyst. I det legger en at restkvantum innen havfiskeflåten blir omfordelt i havflåten, mens restkvantum i kystfartøygruppen blir fordelt innad i kystgruppen. Det er først når en ser at kystfartøyene ikke klarer å ta kvoten selv at havfiskeflåten kan melde sin interesse for gjenstående kvantum.

Fordelingen innad i kystflåten gjøres ved at en først tilgodeser tilliggende fartøygrupper i størrelse. Det er her nærliggende at mindre kystfartøy får muligheten før større kystfartøy. I for eksempel seifisket ser en det som naturlig at et eventuelt ufisket kvantum i konvensjonell gruppe først gjøres tilgjengelig for not før eventuelt trål får anledning. Et restkvantum i not stilles først til disposisjon for konvensjonelle redskap.

Ved omfordeling må en likevel ta hensyn til eventuelt overfiske på andre gruppekvoter. Dette for å unngå et overfiske av totalkvoten.

5. BRUK AV INNDRATTE MIDLER

Administrativ inndragning av fangst eller dens verdi utover et deltakende fartøys kvote tilfaller vedkommende salgsorganisasjon med hjemmel i saltvannsfiskelovens § 7 og kan benyttes til kontroll, pristilskudd eller frakttilskudd. For øvrig kan salgslagene nytte inndratte midler til andre formål når departementet gir tillatelse.

I pelagisk sektor opplever en at kvotene lett overfiske på grunn av vansker med å forutse hvor mye fisk et kast vil gi. Av denne grunn vil pelagiske fiskerier som sild og makrell underreguleres (differansen mellom utdelt kvantum og gruppekvoten skal dekke inn

fartøyenes individuelle overfiske på kvoten). Se vedlagte tabell for å få en oversikt over hvilke fartøygrupper i pelagisk sektor som er underregulert i 2006. Prisutjevningstilskudd gis i pelagiske fiskerier som kompensasjon for at de enkelte fartøy får lavere kvote enn totalkvoten gir adgang til. Blant annet hos salgsorganisasjonene har det derfor blitt ansett som rimelig at inndratte midler fra merfangst over kvote i pelagiske fiskerier blir tilbakeført til fisker gjennom prisjevningstilskudd i ettertid. Det er også et moment at en slik ordning bidrar til å redusere utkast av merfangst på siste tur (NOU 2005:10 "Lov om forvaltning av villevende marine ressurser").

En modell hvor fartøy som har igjen et mindre restkvantum kan slippe å fangste dette selv og i stedet få utbetalt verdien av restkvoten ved bruk av inndratte midler, kan være et virkemiddel som kan bidra til å redusere gjennomsnittlig individuelt overfiske. En viser i denne forbindelse til NOU 2005:10 hvor bruk av administrativt inndratte midler diskuteres. Utvalget foreslår å gå bort i fra begrepet administrativ inndragning og foreslår en bestemmelse om administrativ tilbakeføring av ulovlig fangst som har som formål å fordele ressurser til fellesskapets beste. Utvalget er videre av den oppfatning at "det mest ryddige i forhold til salgslagenes dobbeltrolle som offentlige myndigheter og interesseorganisasjon, er et system der tilbakeførte midler blir innbetalt til et sentralt fond – Havressursfondet, i stedet for å disponeres skjønsmessig av vedkommende salgslag innenfor retningslinjer gitt av departementet, slik det gjøres i dag." Utvalget fremhever videre at de tilskudd og utbetalinger som gis for å hindre utkast er av avgjørende betydning for en god og forutberegnelig ressursforvaltning.

Fiskeri- og kystdepartementet sendte i august 2005 forslag til ny forskrift om inndragning og anvendelse av inndratte midler på høring. Den nye forskriften har en mer presis angivelse av minimum anvendelse til kontroll samt at det etableres en ny regel om at midler som ikke nyttes innen vedtaksåret eller de to påfølgende år overføres til Salgslagenes Samarbeidsråd for videre fordeling til kontroll i lagene. Forskriften er ikke vedtatt.

Fiskeridirektøren finner det ikke naturlig å gå i dialog om endringer av elementer i inndragningsinstituttet på et tidspunkt hvor arbeidet med Havressursloven pågår og Fiskeri- og kystdepartementet har sendt på høring forslag til ny forskrift om inndratte midler og bruk av inndratte midler.

6. OPPSUMMERING OG KONKLUSJON

En har valgt ulike reguleringsmodeller avhengig av egenskaper ved de enkelte fiskeri. Uavhengig av valg av reguleringsopplegg har en behov for virkemidler for å sikre hensiktsmessig avvikling i fiskeriene samt å legge til rette for at gruppekvoten skal bli oppfisket. På bakgrunn av de mange positive effektene fartøykvoter har, bør en på sikt ha som mål å regulere alle fartøygrupper der det er hensiktsmessig med fartøykvoter. I hvilke tilfeller fartøykvoteregulering er hensiktsmessig avhenger av sesongvariasjoner i fiskeriet, flåtestruktur og landindustriens behov.

Det kan være behov for å benytte forskjellige modeller i bunnfisk og pelagiske fiskerier, i kyst- og havfiske og mellom de ulike fartøygruppene. Bunnfisksektoren er regulert med fartøykvoter. I kystflåten innenfor bunnfisk har næringen etterspurt en siste dato for

refordeling. En siste dato for refordeling vil skape ro i fisket slik at fiskerne får avsluttet fisket og rekke hjem til jul.

Fiskeridirektøren foreslår at siste dato for refordeling innenfor kystflåtens fiske etter torsk, hyse og sei settes til 20. november, hvor refordeling vil være en tilleggskvote uten garanti.

I de pelagiske fiskeri kan en se ut i fra vedlagte tabell at fartøygruppene har ulike reguleringsopplegg. Noen grupper er maksimalkvoteregulerte, mens andre er fartøykvoteregulerte. I havfiskeflåten består fartøygruppene av en relativt stabil fartøymasse som en erfaringsmessig vet utnytter de tildelte kvotene og en har lang erfaring med å regulere med fartøykvoter. Da en i pelagisk sektor lett vil oppleve at kvoten overfiskes på grunn av vansker med å beregne hvor mye fisk et kast vil gi, underreguleres de individuelle fartøykvotene. Ved eventuelle restkvoter i disse fartøykvoteregulerte fiskeriene, har en virkemidler for å legge til rette for at gruppekvoten skal bli oppfisket. Virkemidlene avhenger av hva som er mest hensiktsmessig for den situasjonen en befinner seg i på det aktuelle tidspunktet og kan blant annet være økte fartøykvoter, tilleggskvoter i form av maksimalkvoter eller loddtrekning.

I de pelagiske kystfiskeriene har en de siste årene i flere fartøygrupper gått fra maksimalkvoter til fartøykvoter. Hvor mange fartøy som deltar og hvor stor andel av kvoten de utnytter vil avhenge av tilgjengelighet, værforhold og forhold knyttet til levering av fangsten. Det er derfor stor usikkerhet når en ved inngangen til et reguleringsår skal avgjøre om disse fartøykvotene skal være rimelig flatt regulert eller overreguleres. Når de individuelle kvotene er garanterte ønsker en å være føre-var og vil derfor ikke gå så hardt ut fra årets begynnelse. På bakgrunn av at en er svært usikker på om forutsetningene reguleringsopplegget er basert på holder, ser en at det ville være hensiktsmessig i forbindelse med avviklingen av en del fiskeri å ha en fartøykvote som gjelder fra 1. januar og til en kvoteskjæringsdato. Denne kvoteskjæringsdatoen bør være avhengig av sesongvariasjonen i det enkelte fiskeri. Med dette reguleringsopplegget økes handlingsrommet, noe som kan åpne for at en i enkelte tilfeller kan gå litt kraftigere ut når en fastsetter kvotefaktor ved årets begynnelse. Denne reguleringsmodellen er rasjonell og fornuftig og gir Fiskeridirektoratet nødvendig handlekraft for å sikre at gruppekvoten blir tatt og for å overholde internasjonale kvoteavtaler. I enkelte fiskerier kan imidlertid fartøykvoter med en refordeling i form av maksimalkvoter på toppen være hensiktsmessig dersom fartøygruppen er liten og fangsteffektiviteten er lav slik at det potensielle overfisket er lite.

Fiskeridirektøren foreslår at en innenfor pelagisk kyst gis anledning til å benytte kvoteskjæringsdato der dette måtte være hensiktsmessig.

I enkelte fiskerier kan det enten etter at opprinnelig reguleringsopplegg er gjennomført eller etter at det er foretatt refordeling(er) gjenstå et relativt lite restkvantum når fisket går mot slutten. Det kan vurderes om næringens og forvaltningens kostnader knyttet til refordeling av relativt små kvanta er så høye at inntekten ikke står i forhold. Det vil da være økonomisk forsvarlig og lønnsomt å la denne fisken stå igjen i havet. Det vil være hensiktsmessig for avviklingen i fiskeriene om en kunne komme frem til omforente retningslinjer som anga hovedregelen for når det kan aksepteres at noe står igjen i havet og innenfor hvilke kvanta refordeling skal skje.

Fiskeridirektøren vil foreslå at en som hovedregel ikke refordeler restkvanta som er mindre enn 1 prosent av gruppekvoten.

I noen tilfeller kan en fartøygruppe ha problemer med å fiske sin tildelte gruppekvote slik at det etter at en har lagt til rette for at gruppen skal kunne ta sitt kvantum ved å innføre fritt fiske, kan gjenstå et restkvantum. Dette restkvantumet kan gjøres tilgjengelig for andre fartøygrupper, for å sikre at gruppekvoten blir tatt. En ønsker med dette å få aksept i næringen for de generelle hovedprinsipper for omfordeling mellom fartøygrupper.

Fiskeridirektøren foreslår at en som hovedregel ved omfordeling først må ta hensyn til eventuelt overfiske på andre gruppekvoter for å unngå et overfiske av totalkvoten.

Fiskeridirektøren foreslår at hovedskillet deretter går mellom kyst og hav. Dette innebærer at et restkvantum i havflåten skal omfordeles i havflåten, mens et restkvantum i kystflåten skal omfordeles innen kystflåten. Det er først når en ser at kystflåten ikke klarer å fiske opp kvoten selv at havfiskeflåten kan melde sin interesse for gjenstående kvantum.

Videre gjøres omfordeling i hav- og kystflåten ved at en først tilgodeser tilliggende fartøygrupper i størrelse, og at fartøygrupper bestående av mindre fartøy får muligheten før fartøygrupper bestående av større fartøy.

Sak 7/2006

AGNKVOTER

Fiskeri- og kystdepartementet har avsatt 250 tonn sei, 750 tonn makrell og 750 tonn norsk vårgytende sild til agn i hvert av årene 2004, 2005 og 2006. Agnkvotene trekkes fra totalkvoten før fordeling på fartøygrupper.

S/L Fiskernes Agnforsyning er tildelt ansvaret for å gjennomføre ordningen med agnkvoter av sei, sild og makrell. Formålet med ordningen er å sikre fiskerne tilgang på agn av god kvalitet til rimeligst mulig pris.

Departementet har stilt krav om at fangst og produksjon av agnkvotene skulle settes ut på anbud. Det har vært avtalt unntak fra de ordinære minstepriser med Norges Sildesalgslag og Norges Råfisklag. Fartøy som har deltatt i fisket på agnkvotene er fartøy med RSV anlegg eller utrustning for ombordfrysing. I og med at fisket har kunnet foregå uten at det belastes fartøyenes egne kvoter, har interessen for å delta vært stor og kvotene er tatt opp.

For å maksimere kvaliteten på agnet har det vært hensiktsmessig å gjennomføre fisket etter sei i april/mai, fisket etter sild i mai/juni og fisket etter makrell i juli/august. Det er derfor gitt dispensasjon fra reguleringsbestemmelsene for å kunne gjennomføre agnfisket i disse periodene.

S/L Fiskernes Agnforsyning har i brev av 4. november 2004 og i brev av 4. oktober 2005 og 3. november 2005 rapportert inn erfaringene med ordningen til Fiskeri- og kystdepartementet

S/L Fiskernes Agnforsyning konkluderer med at avsatte agnkvoter på sild, makrell og sei ble en suksess både i 2004 og i 2005.

Kvaliteten og pris på agnet har blitt trekt frem som viktige elementer og gjennomføringen av fangsting og innfrysing har fungert utmerket. Ut i fra prinsippet med anbud og egne minstepriser på agnet ble produksjonskostnadene betraktelig lavere enn ved vanlig produksjon. Tidligere har laget måtte konkurrere med konsumindustrien- men med egne agnkvoter ble forholdet bedre. Det blir vist til en prisnedgang på åtemakrell, åtesild og åteseisei ut til fisker på henholdsvis 23%, 17% og 19% fra 2002 til 2004.

Når det gjelder prisutviklingen i 2005 viser S/L Fiskernes Agnforsyning til at de har kunnet selge åtemakrell til en pris av kr. 6,80 pr. kilo mot en pris av ca. kr. 16,00 dersom en skulle ha kjøpt råstoffet i det ordinære markedet. Tilsvarende pris for sild i 2005 har vært ca. kr. 6,50 mot ca. kr. 10,-. Det har vært en noe mindre gevinst på sei.

Reguleringsrådet behandlet spørsmålet om agnkvoter under sak 14/03, 12/04 og 9/05.

Flertallet i Reguleringsrådet har gjennomgående gått i mot ordningen med avsetning av egne agnkvoter.

På møtet i Reguleringsrådet i desember 2005 opplyste Fiskeri- og kystdepartementet at de ville gjennomføre en uavhengig evaluering av agnkvoteordningen. Departementet engasjerte Edgar Henriksen i Fiskerirådgivning AS til å gjennomføre evalueringen. Formålet med oppdraget var

bl.a. å kartlegge utviklingen etter bortfall av lineegnetilskuddet og innføringen av egne kvoteavsetninger til agn.

Rapporten som ble utarbeidet av Fiskerirådgivning AS konkluderer som følger:

Som det fremgår av mandatet er grunnen til at denne evalueringen gjennomføres at alternativ anvendelse av agnknoten har langt større verdi for silde- og makrellfiskerne og at disse som gruppe ikke er villig til å gi slipp på denne verdien. Det er dette som gjør et organisert agnfiske etter den modellen som S/L Fiskernes Agnforsyning ønsker, kontroversielt.

Til tross for at lineegnetilskuddet var en landsomfattende ordning stimulerte tilskuddet kun manuell egning på land. Dette er den tradisjonelle kystlinedriften som er mest utbredt i de tre nordligste fylkene. Agnkvoteordningen omfatter kun S/L Fiskernes Agnforsyning og gjennom agnkvalitet og omsetning i et begrenset område, treffer også denne ordningen tradisjonelle kystlinedriften i nord best. Mens fartøy med autoline, eller andre mekaniske egnestystemer ikke fikk lineegnetilskudd, så kan autolineflåten bruke deler av agnknoten til sin drift og mekaniserte landbaserte systemer vil kunne bruke agnknoten.

Selv om makrell og sildefiskerne har et innteksttap, så er det ikke av en størrelse som kan anses å være vesentlig for lønnsomheten i disse fiskeriene. Det er grunn til å anta at uten stimulering i form av agnkvoter eller lineegnetilskudd, så vil kystlinefisket reduseres. Et redusert kystlinefiske vil redusere verdien av fisk på første hånd. Det er også overveiende sannsynlig at redusert kystlinefiske vil medføre tap i eksportverdier.

Den samfunnsøkonomiske effekten av at det avsette egne kvantum til agnkvoter i forhold til lineegnetilskudd antas å være den samme. Verdiforringelsen som følge av agnkvoteordningen er på om lag det samme nivå som lineegnetilskuddet. Finansieringen er imidlertid forskjellig der den ene ordningen tas fra statskassen og den andre fra en gruppe fiskere. Dette er en fordelingspolitisk problemstilling som det ligger opp til politiske organer å ta stilling til. Det er også slik at S/L Fiskernes Agnforsyning ønsker større agnkvote på makrell og sild for å dekke økt etterspørsel etter agn. Linefiskerne på Vestlandet kan tenke seg en tilsvarende ordning.

Siden makrell er det fiskeslaget der verdidifferansen er høyest bør det vurderes om en kan erstatte deler av makrellen med sild. Fiskerne oppgir at for fløylinefisket etter hyse er åtemakrellen av høy kvalitet en forutsetning. I andre fiskerier kan sild være et like godt agn. En slik "omdisponering" forutsetter imidlertid at det gjennomføres tiltak som sikrer åtemakrell til fløylinefisket etter hyse. "

I Rapporten er det foretatt en samfunnsøkonomisk beregning som viser innteksttap og verdidifferanse for fiskerne som må avstå makrell, sild og sei til agn samt beregnet verdiøkning ved at kystflåten i Nord-Norge tar torsk og hyse på line:

	2004	2005
Samlet innteksttap makrell og sild mill. kr.	9,47	13,06
Innteksttap sei i mill. kr.	0,68	0,75
Samlet verdidifferanse sild og makrell i mill. kr.	5,57	9,16
Samlet verdidifferanse i mill. kr.	5,79	9,46
Beregnet verdiøkning i mill. kr ved at kystflåten tar torsk og hyse på line	10,94	15,66

Verdidifferansen på første hånd (samlet innteksttap i fisket etter makrell, sild og sei med fradrag

for inntekter i fisket etter agn) i 2004 og 2005 er anslått til hhv kr 5,79 millioner og kr. 9.46 millioner, der makrell i 2005 alene stod for 85% av verditapet. Beregnet verdiøkning på første hånd ved at kystflåten i Nord-Norge tar torsk og hyse på line er tilsvarende beregnet til 10.94 millioner i 2004 og 15,66 millioner i 2005. Lineegnetilskuddet i årene 2000- 2003 er opplyst til å være mellom 10 og 12 millioner kroner årlig.

I rapporten er det vist til at det er grunn til å anta at uten stimulering i form av agnkvoter eller lineegnetilskudd, så vil kystlinefisket reduseres. Omfanget av en eventuell reduksjon er det imidlertid ikke foretatt beregninger på.

Fisker- og kystdepartementet sendte 24. mars 2006 rapporten ut på høring til Norges Fiskarlag, Norges Kystfiskarlag, Fiskeri og havbruksnæringsens landsforening, Norsk Sjømannsforbund, Norsk Nærings og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Norske Sjømatbedrifters Landsforening, Sametinget, Kommunenes Sentralforbund, Norges Råfisklag, Norges Sildesalgslag og Fiskesalgslagenes Samarbeidsråd. Departementet ba om at uttalelser til rapporten sendes Fiskeridirektoratet innen 1. mai 2006 slik at saken kan forberedes og drøftes i vårens reguleringsmøte.

Det er kommet uttalelse fra Norges Fiskarlag, Norges Sildesalgslag og Sametinget. Uttalelsene sammen med rapporten fra Fiskerirådgivning AS og evalueringene i 2004 og 2005 fra S/L Fiskernes Agnforsyning er lagt ved saksdokumentene.

Fiskeridirektøren legger til grunn at kystlinefisket er et fiske som er lokalisert i distriktene og er av stor betydning for råstofftilgangen til lokal fiskeindustri. Kystlinefisket er også selektivt og et fiske som gir råstoff av meget god kvalitet. Norges Fiskarlag har i sin høringsuttalelse vist til at laget er positiv til å stimulere kystlinefisket, og viser til at dette fisket har positive sider bl.a. når det gjelder kvalitet og sysselsetting. Fiskarlaget mener imidlertid at det er prinsipielt galt at dette skal skje gjennom at andre grupper av fiskere belastes direkte for å gjennomføre en slik subsidiering og ber om en gjeninnføring av ordningen med lineegnetilskudd. Norges Sildesalgslag ber også om at ordningen med tildeling av egne agnkvoter til Fiskernes Agnforsyning S/L blir avvirket, og at myndighetene gjeninnfører ordningen med lineegnetilskudd dersom en mener at der er særlige grunner til å stimulere dette fisket av samfunnsøkonomiske grunner.

For Fiskeridirektøren synes hovedspørsmålet å være om en fortsatt ønsker en særskilt stimulering av kystlinefisket gjennom tilgang på agn til rimelig pris og av god kvalitet. Dersom en svarer bekreftende på spørsmålet vil en kunne stimulere kystlinefisket gjennom videreføring av agnkvoteordningen eller gjennom direkte prissubsidiering på agnet (lineegnetilskudd). Slik prissubsidiering kan tenkes betalt over offentlige budsjett slik ordningen var med lineegnetilskuddet. En må også kunne se for seg at næringen selv kan være villig til å dekke kostnadene med prissubsidiering gjennom at det erlegges en fangstavgift som øremerkes en slik tilskuddsordning. En eventuell ressursavgift vil bl.a kunne benyttes til lineegnetilskudd.

Fiskeridirektøren ber om reguleringsmøtets syn på saken.

Sak 8/2006

SKOLE- OG FORSKNINGSKVOTER

1. Oversikt over tildelte kvoter til forskningsformål 2005 og 2006:

Tabell 1: Tildelte kvoter i 2005 og 2006 av bunnfisk (eksklusiv blåkveite)

Institusjon	Tildelt 2005	Herav torsk	Tildelt 2006	Herav torsk
Havforskningsinstituttet	2755	2380	2268	1960
Overvåkningstjenesten	4800	3800	4800	3800
Utviklingsseksjonen	500	300	500	300
Norges Fiskerihøgskole	245	150	408,5	241,5
Høgskolen i Bodø	40	20	40	20
Skolekvoter ¹	200	150	200	150
Bufferkvoten	200	200	2755	400
Totalt	8740	7000	10871,5	6871,5

Tabell 2: Tildelte kvoter i 2005 og 2006 av blåkveite

Institusjon	Tildelt 2005	Tildelt 2006
Havforskningsinstituttet	2305	2350
Overvåkningstjenesten	165	-
Utviklingsseksjonen		
Norges Fiskerihøgskole	16	56
Høgskolen i Bodø		
Skolekvoter		
Bufferkvoten	514	2094
Totalt	3000	4500

Tabell 3: Tildelte kvoter i 2006 av pelagiske fiskesalg

	Makrell	NVG-sild	Nordsjøsild	Lodde
Havforskningsinstituttet	1780		120	50
Fiskeridirektoratet				
NFH				
Skolekvoter	1000		1000	
NIFES	400		300	
Sum	3180	3000	1420	50

Tabell 4: Oppfisket kantum i 2005

Art	Forskningfangst	Skolefangst	Totalfangst
Annen marin fisk	1	4	5
Annen skate og rokke	0		0
Barentshavslodde	1 053		1 053
Blåkveite	2 377		2 377
Breiflabb	1	0	1
Brosme	2	5	7
Flekksteinbit	8		8
Gråsteinbit	13	0	13
Havmus		0	0
Hummer	0		0
Hvitting	0		0
Hyse	8	2	10
Isgalt	2		2
Kolmule	12	1	13
Kongekrabbe	37		37
Kveite	1	0	1
Lange	2	1	3
Lyr	0	1	1
Lysing	0	0	0
Makrell	2 645	1 135	3 780
Nordsjøsild	403	672	1 075
Norsk arktisk hyse	631	2	633
Norsk arktisk torsk	5 603	22	5 625
Norsk vårgytende sild	2 422	1 145	3 567
Pigghå		0	0
Rødspette	1	0	1
Sei	453	11	465
Snabeluer	79		79
Steinbiter	0		0
Strømsild/Vassild	13		13
Taggmakrell (hestmakrell)	2	148	150
Uer (vanlig)	84	0	84
Uspesifisert fisk	0		0
Øyepål	41		41
Totalt	15 894	3 150	19 044

2. FORSKNINGSKVOTER

Saltvannsfiskeloven § 2 fjerde ledd gir Fiskeridirektoratet hjemmel til å tillate vitenskaplige undersøkelser uten hensyn til andre bestemmelser i eller i medhold av loven. Hjemmelen benyttes til å tillate kvoteuttak til havforskning, og tillatelse kan gis uten hensyn til andre reguleringer som er fastsatt for den aktuelle bestand. Bestemmelsen gir således dispensasjon fra eventuelle andre uttaksbegrensninger eller forbud fastsatt i forskrift.

I NOU: 2005:10 Lov om forvaltning av viltlevende marine ressurser heter det:

”Kvoter avsatt til havforskningsformål må likevel inngå i den nasjonale andel av totalkvoter som er fastsatt etter internasjonal avtale med annen stat, og en slik tillatelse må derfor gis innenfor det nasjonalt avsatte kvantum.”

Når det gjelder bunnfisk nord for 62° N blir det hvert år avtalt særskilte forskningskvoter innenfor vår fiskeriavtale med Russland. Hver part har i henhold til avtalen for 2006 i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon adgang til å fiske inntil 7000 tonn torsk, 4000 tonn annen bunnfisk, inkludert bifangst, og 4500 tonn blåkveite.

Hva angår forskningskvoter sør for 62° N har det i tidligere år ikke vært praksis å avtale særskilte forskningskvoter med EU. Det har heller ikke vært praksis at kvoter til forskningsformål trekkes fra de årlige totalkvoter. Dette med unntak av norsk vårgytende sild hvor Fiskeri- og kystdepartementet meddelte Fiskeridirektoratet 19. desember 2005 at kvantumet av NVG-sild som ville medgå til vitenskapelige undersøkelser og paktiske fiskeforsøk skulle trekkes fra norsk totalkvote før videre fordeling i 2006. Dette er således gjennomført i reguleringsforskriften for norsk vårgytende sild i 2006.

Norges Fiskarlags Landsstyre uttale 27. april 2004 om spørsmålet:

”Norges Fiskarlag vil innledningsvis gi uttrykk for at organisasjonen i prinsippet er imot at det skal avsette særskilte kvoter til forskningsformål som trekkes fra de årlige totalkvoter som er fastsatt til fordeling for kommersielt fiske. Det har opp gjennom alle år blitt bedrevet ulike forskningsaktiviteter for å kartlegge og overvåke fiskebestander som har hatt som konsekvens at noe fisk har blitt tatt ut av ulike bestander. Uttaket gjennom slikt strengt definerte forskningsaktiviteter vil uansett være marginalt i den store sammenheng, og det skulle derfor ikke være faglige argumenter for å trekke slike kvanta fra de kvoter som stilles til disposisjon for de fiskere som skal ha fiske som næringsgrunnlag.

Det vises i denne forbindelse til at det heller ikke har vært praksis å avtale spesielle kvoteavsetninger til forskningsformål med de parter vi inngår årlige fiskeriavtaler med, bortsett fra det som har skjedd i de siste år innenfor vår fiskeriavtale med Russland. Det fastsette ikke særskilte forskningskvoter i vår fiskeriavtale med EU, og det avsette heller ikke så vidt vi kjenner til egne forskningskvoter innenfor EU sine tildelt kvoter av fellesbestander i Nordsjøen.”

Det har til nå ikke vært diskutert kvoteavsetning til forskningsformål verken multilateralt med tanke på nvg-sild, kolmule og makrell eller bilateralt med EU med tanke på bestandene i Nordsjøen. Fiskeridirektoratet har ikke kjennskap til praksis i de andre landene vi samarbeider med når det gjelder avregning av forskningsfangst i forhold til totalkvoten. Etter Fiskeridirektørens oppfatning bør dette bli tema i de respektive forhandlingene med andre land, slik tilfelle er i fiskeriavtalen med Russland.

Med et samlet totaluttak til forskning og undervisning i 2005 på 19.044 tonn kan en vanskelig komme utenom en ordning der slike kvanta avregnes totalkvoten og går til fradrag i gruppekvotene. Som nevnt er vi imidlertid ikke der i dag, med unntak av bunnfisk nord for 62° N og fisket etter norsk vårgytende sild. Det bør imidlertid være et mål at kvoter avsatt til

havforskningsformål skal inngå i den nasjonale andel av totalkvoten. Dette bør imidlertid ikke bare gjelde for Norge, men også for de landene vi samarbeider med om kvoteavtaler.

En har de senere år opplevd et økende trykk på forskningskvoter, det er flere aktører inne i bildet og det dreier seg ikke bare om ressursforskning. Det er også en økning i for eksempel ernæringsmessig forskning med NIFES, Veterinærinstituttet, SINTEF og andre inne i bildet. I en tid der innmeldte forskningsbehov synes økende, er det viktig at en har en prinsipiell og åpen holdning til hvilke aktiviteter som det bør avstås kvoter til og prioriteringen av disse. Dette gjelder trolig ikke bare for forskningen i Norge men også for land vi samarbeider kvoteavtaler med. Det må erkjennes at det for en del forskning både er ønskelig og nødvendig å måtte avsette kvote. For andre formål kan dette være annerledes, og der anmodningen om tildeling av egne kvoter trolig også inngår som en del av selve forretningsideen med å få økonomisk grunnlag til å gjennomføre forskningen. For disse tilfelle er det grunnlag for å diskutere andre kilder til å gjennomføre finansiering av forskningen.

Fiskeridirektøren ber Reguleringsmøtet drøfte om:

- en bør innlemme alle forskningskvotene innenfor norsk totalkvote
- hvor store forskningskvotene bør være
- hvem som skal kunne få slike kvoter (tradisjonell ressursforskning/kvalitetsforskning

3. SKOLEKVOTER

Hjemmelen som benyttes til å tildele undervisningskvoter er saltvannsfiskeloven § 2 fjerde ledd, hvor det står at ”Fiskeridirektoratet kan tillate at vitenskaplige undersøkelser og praktiske fiskeforsøk utøves”. I utgangspunktet var denne hjemmelen ikke ment å omfatte undervisningskvoter, men myndighetene har tolket ordlyden utvidende slik at en begrenset bruk av fartøy i undervisningsøyemed kan forstås som ”praktiske fiskeforsøk”.

Undervisningskvoter er innført som en ordning for å søke å rekruttere ungdommer til fiskeryrket, og for å bidra til at videregående skoler skal kunne gjennomføre en tilfredstillende undervisning i praktiske ressursfag. Ordningen administreres av Fiskeridirektoratet og omfatter undervisningskvoter til videregående skoler for kurs i ”Grunnkurs naturbruk” og ”VK Fiske og fangst”. Skoler som tilbyr andre former for marin ressursfaglig utdanning, for eksempel fiskeindustri eller fiskehandel, har ikke fått tildelt undervisningskvoter. Det er i tillegg blitt tildelt noen begrensede kvoter til enkelte ungdomsskoler langs kysten. Noen av skolene gjennomfører høsting med eget fartøy eller leiefartøy, mens andre inngår avtaler med rederier om utplassering av elever på kommersielle fartøy. På landsbasis behandles det mellom 15 og 20 søknader om undervisningskvoter hvert år. For skoleåret 2006-2007 er det til sammen gitt 200 tonn bunnfisk nord for 62° N, 1.000 tonn norsk vårgytende sild, 1.000 tonn makrell og 1.000 tonn nordsjøsild. Dette er samme kvanta som for skoleåret 2003/2004, 2004/2005 og 2005/2006. Kvotene på pelagisk økte noe i perioden 2000-2003, før de ble strammet inn for skoleåret 2003/2004.

Når det gjelder undervisningskvoten av torsk, hyse og sei nord for 62° N avregnes disse av kvoten som er satt av til forskning i den årlige avtalen mellom Norge og Russland. Kvotene på pelagiske fiskesalg avsettes ikke som en del av kvotene med tredjeland. Kvoten av norsk vårgytende sild går imidlertid til fradrag på totalkvoten før fordeling av gruppekvoter. Dette er ikke tilfelle for makrell og nordsjøsild.

Fiskeri- og kystdepartementet delegerte kompetanse til å fatte vedtak om tildeling av skolekvoter til regionkontorene 1. mars 2003. Fiskeridirektoratet fastsetter fordelingsnøkkel innen 1. august hvert år, på bakgrunn av hvor mange søknader som er innvilget av regionkontorene. Søknadsfristen for den enkelte skole til regionkontorene er 20. juni hvert år, og søknadsfristen er gjort kjent via Fiskeri- og sikkerhetsfaglig Forum (FosFor). Innen 30. juni hvert år skal regionkontorene sende melding til Fiskeridirektoratet om hvilke søknader som innvilges. Vedtak om skolekvoter bør normalt være fattet før 15. august hvert år, før skolestart.

Størrelsen på den totale kvoten fastsettes hver år av Fiskeri- og kystdepartementet på bakgrunn av det ovennevnte disponeringsforslag fra Fiskeridirektoratet. Skolekvotene følger imidlertid skoleåret (i år 2006-2007).

Det har vært hevdet fra enkelte hold at incentivet til å søke om slike kvoter for noen skoler i første rekke er inntektsgrunnlaget som ligger i skolekvoten.

Fiskeridirektoratet gjennomførte tidligere i år en evaluering av skolekvoteordningen på oppdrag fra Fiskeri- og kystdepartementet. Vår konklusjon var at etter direktoratets syn så bør skolekvotene være av slik størrelse at de kan bidra til å gi elevene praktisk fiskeriopplæring, men heller ikke mer. Det er ikke sikkert at dagens nivå er tilfredsstillende i alle sammenhenger, men vi legger til grunn at en eventuell økning må skje innenfor de totalkvoter som er tilgjengelige for forsknings-, utdannings- og kommersielle formål. En økning av skolekvotene vil således føre til reduserte kvoter til andre formål. Den økonomiske avkastningen av skolekvotene skal kun være et bidrag til å styrke den fiskerifaglige undervisningen og ikke et middel til oppgradering og utrustning av den enkelte skole.

Fiskeridirektøren ber Reguleringsmøtet drøfte skolekvoteordningen og prinsipper for størrelsen på skolekvotene.